

A large, open wooden treasure chest is shown, filled with various items that represent different aspects of the world. Inside the chest, there is a classical building, a globe, a map, a statue, and a small boat. The chest is made of dark wood and has a large metal clasp on the left side. The background is a plain, light-colored surface.

КВ НОВОСТИ
On line

Имамо ли ресурсе знања за прави однос према културној баштини?

Колико често политички руководиоци локалних самоуправа посматрају културну баштину у њиховој заједници као стратешки интерес те заједнице, као стратешки ресурс с којим располажу, као немерљиви капитал..?

Виде ли, њихови сарадници ангажовани у установама културе чији су оснивачи локалне самоуправе, пројекте везане за културну баштину као важне, дугорочне, вишеструко исплативе инвестиције како са становишта одрживог развоја тако и као снажног комуникацијског алата за интеграцију у европске процесе?

Успевају ли, и једни и други, да објасне грађанима у својој заједници да је брига за културну баштину и њено очување заједничка одговорност грађана, стурчњака и локалне власти?

Ако тако, пак, најодговорнији и запослени у установама културе на локалном нивоу, и доживљавају културну баштину поверену им на употребу и чување успевају ли да за те своје ставове обезбеде подршку доносиоца одлука на том, локалном нивоу или, у страху од материјаних (не) прилика, и не чине много труда да адекватно промовишу пројекте везане за културну баштину најпре на локалном нивоу а потом и у ширем националном и међународном окружењу?

Ти европски бисери материјалне културне баштине којима располажемо треба да, у заједништву са појединим, нестварно лепим, пределима и нашим традиционалним гостопримством, буду реална могућност за развој туризма који, својстено му је, повлачи и убрзани развој других привредних активности.

Придружимо ли том списку недовољно искоришћених ресурса материјалне културне баштине и бројне културне манифестације и друге арт-ефекте нематеријалне културне баштине, кроз један интегрални и свеобухватни приступ, ето и, с пуним правом, разлога за веру да нам може бити боље и са скромним финансијским средствима која иначе издвајамо

за потребе културе.

Крај је године која је проглашена за Европску годину културног наслеђа, године у којој су, по први пут од како је пре шеснаест година покренута Награда Европске уније за културно наслеђе (ЕУ Призе фор Цултурал Херитаге) чак тоје лаурета из Србије: Пројекат обнове Павиљона Кнеза Милоша у Буковичкој Бањи, Конзервација Тврђаве Бач и Истраживање и каталогизација Државне уметничке колекције у Београд. То је, сложићете се, и својеврсна, снажна и јасна, порука за нас да смо ми неспорно народи велике европске културне матрице која своју снагу налази у разичитостима развијајући дух толеранције и међусобног уважавања без агресивног става према другом и другачијем.

Ова и друга отворена питања као и уверење да нас у Европи ,баш захваљујући богатој, јединственој и разноврсној културној баштини, знају гледати и другим очима осим кроз призму сурове, дневне, реал политике повод су да вас, кроз серију текстова у оквиру пројекта **„Долина краљева је градитељ, нашег европског идентитета“** подржаног од стране Министарства културе и информисања, бар подсетимо на ту ниску бисера разасуту од Врњачке Бање, преко Краљева, Рашке, Новог Пазара све до Тутина, којих, могуће је, због бројних разлога нисмо ни свесни нит се пак према нашој културној баштини, тим бисерима махом наслеђеним од предака, односимо онако како они то, у пуној мери, заслужују.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

Kv Новости

Текст је један од садржаја медијског пројекта „Долина краљева“ је градитељ нашег , европског , идентитета“ кога спроводе „КВ Новости-он лине“ а кога је подржало Министарство културе и информисања .Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „КВ Новости-он лине“ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.

01. decembar 2018.

Kraljevo

1°C

Tražite...

pretplata

izdavaštvo

specijalni dodaci

Danas

[NOVO](#) [Politika](#) [Dijalog](#) [Društvo](#) [Ekonomija](#) [Svet](#) [Sport](#) [Kultura](#) [Scena](#) [Život](#) [Auto](#) [IT](#) [Ljudi](#) [Beograd](#) [Čitaoci](#) [BBC](#)

Dodatak Nedelja

[Početna](#) » [Kultura](#) » Imamo potrebne resurse i znanja za pravi odnos prema kulturnoj baštini?

Kultura

Imamo potrebne resurse i znanja za pravi odnos prema kulturnoj baštini?

Koliko često politički rukovodioci lokalnih samouprava posmatraju kulturnu baštinu u njihovoj zajednici kao strateški interes te zajednice, kao strateški resurs s kojim raspolažu, kao nemerljivi kapital ..?

0 | Piše: Z.Nikolić | 01. decembra 2018. 15.59

današnje kolumne

Zoran Panović
Mačkov prsluk

Vladimir Jokić
Bolivud

Foto: Goran Ristović

Vide li njihovi saradnici angažovani u ustanovama kulture čiji su osnivači lokalne samouprave, projekte vezane za kulturnu baštinu kao važne, dugoročne, višestruko isplative investicije kako sa stanovišta održivog razvoja tako i kao snažnog komunikacijskog alata za integraciju u evropske procese?

Uspevaju li i jedni i drugi, da objasne građanima u svojoj zajednici da je briga za kulturnu baštinu i njeno očuvanje zajednička odgovornost građana, sturčnjaka i lokalne vlasti ?

Ako tako najodgovorniji i zaposleni u ustanovama kulture na lokalnom nivou, i doživljavaju kulturnu baštinu poverenu im na upotrebu i čuvanje uspevaju li da za te svoje stavove obezbede podršku donosioca odluka na tom, lokalnom nivou ili u strahu od materijanih (ne) prilika, i ne čine mnogo truda da adekvatno promovišu projekte vezane za kulturnu baštinu najpre na lokalnom nivou a potom i u širem nacionalnom i međunarodnom okruženju?

Ti evropski biseri materijalne kulturne baštine kojima raspolažemo treba da, u zajedništvu sa pojedinim, nestvarno lepim, predelima i našim tradicionalnim gostoprimstvom, budu realna mogućnost za razvoj turizma koji, svojsteno mu je, povlači i ubrzani razvoj drugih privrednih aktivnosti.

Pridružimo li tom spisku nedovoljno iskorišćenih resursa materijalne kulturne baštine i brojne kulturne manifestacije i druge art-efekte nematerijalne kulturne baštine, kroz jedan integralni i sveobuhvatni pristup, eto i s punim pravom, razloga za veru da nam može biti bolje i sa skromnim finansijskim sredstvima koja inače izdvajamo za potrebe kulture.

Kraj je godine koja je proglašena za Evropsku godinu kulturnog nasleđa godine u kojoj su po prvi put od kako je pre šesnaest godina pokrenuta Nagrada Evropske unije za kulturno nasleđe (EU Prize for Cultural Heritage) čak toje laureta iz Srbije: Projekat obnove Paviljona Kneza Miloša u Bukovičkoj Banji, Konzervacija Tvrđave Bač i Istraživanje i katalogizacija Državne umetničke kolekcije u Beograd.

To je složitete se i svojevrsna , snažna i jasna, poruka za nas da smo mi nesporno narodi velike evropske kulturne matrice koja svoju snagu nalazi u razičitostima razvijajući duh tolerancije i međusobnog uvažavanja bez agresivnog stava prema drugom i drugačijem.

Ova i druga otvorena pitanja kao i uverenje da nas u Evropi baš zahvaljujući bogatoj, jedinstvenoj i raznovrsnoj kulturnoj baštini, znaju gledati i drugim očima osim kroz prizmu surove ,dnevne real politike povod su da vas mi iz KV Novosti, kroz seriju tekstova u okviru projekta „Dolina kraljeva je graditelj “našeg evropskog identiteta “ podržanog od strane Ministarstva kulture i informisanja, bar podsetimo na tu nisku bisera razasutu od Vrnjačke Banje, preko Kraljeva, Raške, Novog Pazara sve do Tutina, kojih, moguće je, zbog brojnih razloga nismo ni svesni nit se prema tim biserima našoj kulturnoj baštini, mahom nasleđenom od predaka, odnosimo onako kako to ona zaslužuje.

📌 [kraljevo, kulturna bastina](#) ↗ [Kraljevo](#)

☐ Notify me of follow-up comments by email.

☐ Notify me of new posts by email.

* Sva polja su obavezna

pošalji

Slanjem komentara slažete se sa [Pravilima korišćenja](#) ovog sajta.

This site uses Akismet to reduce spam. [Learn how your comment data is processed.](#)

[Danas.rs](#) | [Dodaci](#) | [O nama](#) | [Marketing](#) | [Pretplata](#) | [Edicije](#)

Copyright ©1995 - 2017, dnevni list Danas, Alekse Nenadovića 19-23, Beograd

PRATITE NAS:

[f Facebook](#) [t Twitter](#) [i Instagram](#) [v YouTube](#)

Вила „Белимарковић”

ОД ЂЕНЕРАЛОВОГ ЛЕТЊИКОВЦА, ДО ЗАМКА КУЛТУРЕ

Вила "Белимарковић" је, после врњачке Цркве - Храма рођења пресвете Богородице (1834), најстарији објекат у Врњачкој Бањи. Грађена је од 1888. до 1894. за генерала Јована Белимарковића, намесника тада малолетног краља Србије Александра Обреновића. Већ пола века, генералов летњиковац функционише као „Замак културе“.

На узвишењу изнад извора "Топла вода", налази се један од најстаријих и најлепших објеката Врњачке Бање – летњиковац генерала Јована Белимарковића. Грађен је по узору на тадашње дворце у северној Италији и Пољској. Идејно решење дао је генералов сестрић, грађевински инжењер Павле Денић, а радове је надгледао Франц Винтер, аустријски инжењер запослен у Министарству грађевине Краљевине Србије и идејни творац врњачког парка, регулационог плана и водовода Бање као и првог Курсалона.

За изградњу Виле "Белимарковић", обележене духом романтичарског историзма и ренесансним детаљима, коришћен је бели мермер из генераловог мајдана, на падинама Гоча. Највећи део радова био је завршен још 1889. године, а фини радови и партерно уређење трајали су до 1894. Јован Белимарковић је у вили живео од пензионисања 1903. до смрти 1906. године. Његовим наследницима, сину Рељи и снахи Марсели, вила је била дом до 1968. када је откупљена са намером да постане музејски, изложбени и концертни простор.

Завод за заштиту споменика културе Краљево, 1970. године прогласио је вилу за непокретно културно добро, а 1983. за споменик културе од великог значаја.

Седамдесетих је почела поступна реконструкција Виле "Белимарковић" која од 1983. функционише као "Замак културе" при Културном центру Врњачке Бање. На тај начин, историјско и грађевинско наслеђе остало је доступно како културним посленицима, тако и поштоваоцима уметности.

У њему се данас налази Завичајни музеј који је комплексног типа и односи се на територију Врњачке Бање и околине, са археолошком, етнографском, историјском (збирка графичко-туристичке пропаганде Врњаца, збирка градитељског наслеђа, збирка старих разгледница, збирка фотографија, збирка старих фото негатива на стаклу), уметничком збирком (скулптуре, слике, графике...) и природњачком.

Сталну поставку чине три изложбе: "Ладариште - праисторија Врњаца", "Етнографско наслеђе Врњачке Бање", "Спомен соба ђенерала Белимарковића", док се у ван сезони поставља „Уметничка збирка Замка културе“.

Изложбом „Ладариште – праисторија Врњаца“, представљени су трагови најстаријег насељавања на врњачкој територији који потичу из периода млађег каменог доба (4. миленијум пре нове ере) и изложба „Етнографско наслеђе Врњачке Бање“ одсликава начин живота у нашем крају од друге половине XIX века до шездесетих година XX века док изложба „Спомен соба генерала Белимарковића“ са делом намештаја и употребних предмета с краја XIX и почетка XX века из

његовог легата представља краћи увид у живот овог генерала који је својим угледом и утицајем допринео развоју Бање. Посебну вредност његове збирке чине старе и ретке књиге и новине од половине XIX до половине XX века. Поставка „Уметничка збирка Замка културе“ представља богат фонд српске графике, слика и скулптура из друге половине XX века.

„Вода у традицији и животу Врњачке Бање“, дело Јелене Боровић Димић, а издавач је Завичајни музеј Замка културе. Публикација се налази у малобројним библиотекама „оних који су препознали њену вредност и помогли њено штампање, као и код давалаца података на терену“. О књизи се мало зна, јер није имао ко да је промовише, а ни издавач јој није велика кућа, коментарише Боровић Димић судбину свог дела и додаје да је „ова монографија требало да буде само први део приче о Бањи, други део представља монографија „Трагови трајања – културно наслеђе Врњачке Бање“, која је изашла 2005. године, а трећи део је „Једна кућа, једна прича – градитељско наслеђе Врњачке Бање“, која је припремљена али нема издавача“. Све три публикације заједно би требало да буду културно-историјска карта краљице континенталног туризма.

Замак Белимарковића, или замак културе, како му је данас званичан назив, проглашен је културним добром од изузетног значаја, и стављен под управу културног центра Врњачка Бања. Данас је то место где се одржавају многе манифестације, концерти, презентације, промоције и уопште културна дешавања, а у оквиру њега смештен је завичајни музеј са својом сталном поставком.

Значај овог замка не лежи само у његовој лепоти, или културној улози коју данас игра, већ и у чињеници да је он отворио пут, угледним људима са простора целе Србије, да се поведу за примером Белимарковића и почну да подижу своје виле у Врњачкој Бањи. Тако је временом Врњачка Бања постала угледно монденско место, које је окупљало крем српског друштва, а не само лечилиште.

Замак културе незаобилазна је дестинација за све посетиоце бање. Ушушкан у зелени врт, поносно се уздиже, недалеко од топлог извора и осим што је и сам део историјских и културних споменика Врњачке Бање, у себи, кроз свој музеј, чува још много прича које чекају да буду испричане.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

КВ НОВОСТИ
On line

Кв Новости

Текст је један од садржаја медијског пројекта „Долина краљева“ је градитељ нашег, европског, идентитета“ кога спроводе „КВ Новости-он лине“ а кога је подржало Министарство културе и информисања. Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „КВ Новости-он лине“ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.

Врњачка библиотека и Еутека

КАКО ЈЕ ШУЦА УШАО У ЕВРОПСКУ УНИЈУ...

Народна библиотека "Др Душан Радић" је установа са традицијом и богатим књижним фондом. Истовремено, држи корак са модернизацијом, јер су сви наслови дигитализовани. У Европску унију је „ушла“ са још 47 библиотека из Србије отварањем „Еутека - кутка“.

Темељи данашње Народне библиотеке "Др Душан Радић", постављени су 1910. године у угоститељском објекту „Шуцин павиљон“, који је имао читаоницу. У њој су се окупљали Врњчани и бањски гости, читали дневну штампу и полемисали о догађајима у земљи и свету.

Од 1963. године, библиотека носи име Душана Радића, лекара, писца и музичара, кога је народ називао Благим доктором, јер је, кажу, сем медикаментима, људе лечио и пријатељским приступом.

Једно време, библиотека је била у згради Термоминералног купатила, а 1980. је пребачена у Вилу „Зора“, изграђену 1906, за трстеничког трговца Крсту Вељовића и његову жену Зору. Новог власника, Милорада Мишића, који је дозидео спрат, вила је добила 1913. Мишићев син Миодраг, лекар, у њој је отворио поликлинику у којој је радио и доктор Душан Радић, чије име библиотека носи од 1963. Зграда је библиотеке је под заштитом краљевачког Завода за заштиту споменика културе.

До 1996. библиотека је била део Културног центра Врњачке Бање, а од те године је под окриљем Народне библиотеке "Стефан Првовенчани" из Краљева. Врњачка библиотека данас има књижни фонд са 40 хиљада наслова, распоређених на 4 одељења.

Библиотека "Др Душан Радић" је једно од оних места на којима се срећу и преплићу прошлост и будућност, традиција и модернизација. Књижни фонд је дигитализован, а

нови сајт нуди све важне податке о овој установи и њеним активностима. На неки начин, врњачка библиотека је једна од 48 у Србији које су, захваљујући модернизацији, већ закорачиле у Европску унију тако што су добиле "Еутека кутак". Марија Петковић, библиограф и Еутека - библиотекар, каже да тај мали, европски кутак у којем су најважнији рачунар и полица са публикацијама ЕУ, може да пружи много значајних података.

- Наши корисници у "Еутека кутку" могу, на пример, да добију информације о Европској унији или преговарачким поглављима Србије са ЕУ, информације о занимљивим дестинацијама за путовања, о могућностима за образовање, као и о шансама за проналажење посла у земљама Европске уније. Такође, "Еутека" садржи и информације о амбасадама земаља чланица ЕУ у Србији и упутства за аплицирање за средства европских фондова.

Први кораци ка "Еутеци" учињени су 2014, када су Министарство културе и информисања, Делегација Европске уније у Србији и Народна библиотека Србије потписали Меморандум о разумевању са циљем да се библиотекама доставе публикације са информацијама о Европској унији. Следеће године, придружила им се Канцеларија за европске интеграције. Тада је покренут пројекат "Еутека у библиотекама".

- Како би били обogaћени садржаји у Еутека рачунарима, делегација Европске уније је за 11 библиотекара из Србије, организовала студијску посету Италијанском културном центру, Шпанском институту "Сервантес", Немачком "Гете" институту и Аустријском културном форуму. Резултат тих сусрета је могућност да се у "Еутеци" онлајн уче страни језици. ЕУ подстиче грађане да сем матерњег знају бар још два страна језика, што је неопходно за боље разумевање у заједници култура као што је ЕУ, објашњава Еутека - библиотекарка, са чијом картицом, захваљујући Институту "Сервантес", корисници могу да приступе комплетном шпанском библиотечком фонду.

Млади Врњчани, кроз основно и средње школовање углавном опредељени за француски и енглески језик, европске вредности и начин живота усвајају и захваљујући томе што је Министарство просвете ушло у Образовни програм "Еразмус плус", са којим их такође упознаје "Еутека". Студентима, који у Србији заврше прва два семестра, "Еразмус плус" омогућава да наставе студије у иностранству, уз услов да дипломирају на матичном факултету.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

Кв Новости

Текст је један од садржаја медијског пројекта „Долина краљева“ је градителј нашег, европског, идентитета“ кога спроводе „КВ Новости-он лине“ а кога је подржало Министарство културе и информисања. Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „КВ Новости-он лине“ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.

УТШ, Врњачка Бања: наслеђе добре хране и услуге

ТРАДИЦИОНАЛНА ЈЕЛА СЕРВИРАНА НА МОДЕРАН НАЧИН

УТШ, Врњачка Бања: наслеђе добре хране и услуге

Угоститељско - туристичка школа, за 7 деценија постојања, образовала је више од 7000 куvara, посластичара, конобара, кулинарских, угоститељских и туристичко - хотелијерских техничара. Школа има ученике из целе Србије, од Беле Цркве до Бујановца, а награде које они освајају не познају границе. Медаље су заслужили и као чувари наслеђа, за традиционална српска јела.

Угоститељско - туристичка школа са Домом ученика, основана је 1949. године, као Нижа угоститељска школа. Иако је од

тада до данас мењала називе образовних профила и наставних програма, квалитет образовања које пружа остао је исти. Зато је сваке школске године потребно све више бодова за упис у ову школу, јер на једно место конкуришу 2 - 3 кандидата. Када заврше школу, лако налазе посао, како у Врњачкој Бањи, тако и даље, па у Угоститељско - туристичкој школи с поносом истичу да њихови бивши ученици раде у познатим хотелима широм Европе. Поносни су и на награде које освајају на кулинарским такмичењима, домаћим и међународним. Имају их толико, да су одавно престали да их броје. Посебно место међу признањима заузимају медаље са надметања у припремању традиционалних јела. Пре 3 године, у Љубљани су освојили Златно признање за пројекат "Где је Србин – тамо је и слава". Директорка школе, Јелена Чеперковић, истиче и најновији успех са Калемегдана.

- На недавно одржаном „Фестивалу српске трпезе“ наши ученици су освојили прво место у припремању и сервирању српске вечере из средњег века. Тај задатак и намирнице добили су намирнице добили су пошто је почело такмичење и пред жиријем су припремали и постављали „Кнежеву вечеру“. Сем знања и креативности, њиховом успеху је допринело и посуђе из музејске збирке „Крстовграда“ код Краљева. Циљ такмичења на Калемегдану је очување гастрономског наслеђа, а ми смо победом показали како то наслеђе чувамо, као што смо то показали и пре 2 године у Москви, на сличном такмичењу.

Врњачка Бања, ове године обележава 150 година организованог бављења туризмом. У месту лековитих вода, поносно на своју традицију, Угоститељско - туристичка школа, кроз редовне предмете посвећене националној кухињи и националним посластицама, доприноси неговању кулинарског наслеђа овог краја.

- Не можемо да заборavimo ко смо, одакле смо или шта волимо да једемо. Ми то понекад мало модернизујемо. Тако наши ученици уче да спремају кафанску сарму, која треба буде димензија 2 X 5 цм, а онда пробају да направе дупло мању и успеју у томе, па је и сервирају на другачији начин. Тако спајамо наслеђе и савремено, ја волим да кажем да традиционално сервирамо на модеран начин и то прија и оку и чулу укуса, каже Јелена Чеперковић.

Угоститељско - туристичка школа има 4 објекта: школску зграду са кабинетима за практичну наставу, Дом ученика са 85 места,

Посластичарницу "Беба" која ускоро треба да буде реконструисана и Школски ресторан за обуку "Истра", са киоском за продају пецива која праве ученици. Као један од најбољих примера дуалног образовања у Србији и чувар гастрономског наслеђа, школа је отворена и за традицију других земаља и у томе је, такође успешна. Ове године, њени кулинали су донели 4 медаље из Габрова у Бугарској, где су се такмичили у карвингу, древној кинеској вештини у резбарењу воћа и поврћа.

За успехе у неговању гастрономске традиције, Министарство просвете је 2015. године Угоститељско - туристичкој школи доделило "Светосавску награду" и прогласило је за најбољу средњу школу у Србији.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

Кв Новости

Текст је један од садржаја медијског пројекта „Долина краљева“ је градителј нашег, европског, идентитета“ кога спроводе „КВ Новости-он лине“ а кога је подржало Министарство културе и информисања. Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „КВ Новости-он лине“ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.

Фестивал филмског сценарија је огледало наше кинематографије!

Од почетака, августа 1977 године, тада под именом филмске смотре покренуте 1974 “Југословенски играни филм у акцији”, па до данас Фетивал филмског сценарија у Врњачкој Бањи је успео да се профилише као струковно јединствени фестивал филмског сценарија у светским размерама. Редовни професор на Академији уметности Универзитета у Новом Саду Милан Никодијевић везан је фестивал ,онда као уредник популарног радија Врњачка Бања, од његових првих дана.

Био је и његов директор са најдужим стажом (од 1998 до 2011). Овогодишњи, 42 по реду Ф естивал филмског сценарија који почиње данас (понедељак 13.08.) се одржава у у години која се обележава и као „Европска година културног наслеђа“. То је био повод да Милану Никодијевићу поставимо неколико питања

КВН: Да ли је, по вама, и колико овај јединствени фестивал допринео ,за безмало пола века свог постојања, афирмацији свести о нашој , европској, прошлости и доприносу нашег стваралаштва у култури вредностима које јачају наш осећај европског идентитета?

МН – Чињеница да су, само шест месеци после прве филмске пројекције браће Лимијер у Паризу, покретне слике приказане 6. јуна 1896. у кафани „Златан крст“ у Београду на изванредан начин говори о „европском идентитету“ српске кинематографије. Како је Фестивал филмског сценарија настао и током многих година обитавао у некадашњој великој Југославији свакако да постоји прилично импозантна листа имена која су својим радом и делањем на филму далеко прескакала границе и оне велике и ове мале земље. Од браће Манаки, преко Павловића, Макавејева, Саше Петровића, Душана Вукотића и Емира Кустурице до Стефана Арсенијевића. Бивајући увек огледалом кинематографије у којој је егзистирао и Фестивал филмског сценарија је путем свих својих програма, од такмичарског, преко Симпозијума, Летње школе филмске драматургије, Радионице за младе филмске критичаре, сарадње са другим фестивалима, покушавао, не заборављајући примарни статус манифестације посвећене домаћем филму, да јача и негује осећај припадности европској кинематографској породици.

КВН: Какав је, тренутни, белег ове манифестације у нашем изузетно богатом културном наслеђу и да ли је он, ФФС, посебно његови пратећи програми попут симпозијума, и колико допринели оним вредностима које јачају осећај, нашег, европског идентитета?

КВН: Шта нам можете рећи о томе и да ли је, можда, вођена некакава евиденција о броју гостију на ФФС из иностранства и о броју странаца који су бивали у публици или је, пак, језичка баријера, била непремостива препрека за већи број гостију и публике из иностранства?

МН: Нека од великих имена из света филма походила су током протекле четири деценије ФФС. Гост и учесник Симпозијума био је Стојан Стив Тешић, добитник Оскара. Врњце су походили и Ален Корно, велико име француске кинематографије, Виктор Мерјешко из бившег СССР... Учесник Радионице за младе филмске критичаре био је три године и Клаус Едер, председник Међународне федерације филмских критичара ФИПРЕСЦИ, врло утицајна личност у свету филма. Јако је заволео овај фестивал. Један од селектора берлинског фестивала Бернд Будер, годинама је походио ФФС. Што се публике тиче, не знам. Број је свакако занемарљив јер страних гостију има мало. Тако је увек било у Врњцима.

КВН: Да ли је ФФС, обзиром да је јединствена смотра филмских стваралаца, представљан негде у иностранству? Ако јесте где и када?

МН: Ширећи, у једном периоду, своје програме, Фестивал филмског сценарија је успоставио успешну сарадњу са Фестивалом источноевропског филма у Котбусу, ГОЕАСТ фестивалом у Висбадену и Алпе адриа синема у Трсту. Од 2000. до 2011. размењивали смо програме и користили могућност да на тим фестивалима промовишемо Фестивал филмског сценарија и Врњачку Бању. Колико сам упознат, та пракса је сада прекинута.

42 Фестивал филмског сценарија ће почети пројекцијом филма „Корени“, у 20 часова, на летњој позорници која носи име Данила Бате Стојковића, снимљеног по роману Добрице Ћосића за који је сценарио написао Ђорђе Милосављевић а режирао га је Иван Живковић док главне улоге играју Жарко Лаушевић и Слобода Милосављевић. Први филм у званичној конкуренцији је „Erdelezi Rising“, сценаристе Димитрија Војинова, у режији Лазара Бодрожа у коме играју Stoya, Sebastian Cavazza, Маруша Мајер а његова пројекција је заказана за 22 часа.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

Кв Новости

Текст је један од садржаја медијског пројекта „Долина краљева“ је градителј нашег, европског, идентитета“ кога спроводе „КВ Новости-он лине“ а кога је подржало Министарство културе и информисања. Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „КВ Новости-он лине“ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.

Фестивали и карневали

ФИЛМОМ, МУЗИКОМ И ПЛЕСОМ ДО ЕВРОПЕ

Фестивали и карневали

Последњих деценија 20. века, Врњачка Бања је имала "Културно лето" чији је мото био: За 100 дана - 100 културних догађаја. Почетком 21. века, због економске кризе, број догађаја је преполовљен. Данас је Бања настоји да, по угледу на европска бањска места, културним манифестацијама прилагођеним интересовањима туриста, поново заузме некадашњу позицију.

Претече Врњачког карневала, који већ 14 година у Бању доводи плесне групе из целог света, били су маскенбали и кермеси одржавани у Врњачкој Бањи крајем деветнаестог и почетком 20. века. На врњачким кермесима окупљали су се сви, без обзира на друштвени статус. Бања је тада била место обиља добре хране и пића, али и културних дешавања. Из свих крајева Србије долазили су сликари, глумци, позоришне групе и музичари како би учествовали у бањским кермесима и маскенбалима. Тек шездесетих година 20. века у Врњачкој Бањи је организован први прави карневал, али без очекиваног ефекта, као ни неколико следећих. Ипак, Врњчани тврде да су баш шездесете године прошлог века одредиле Бању као европски, карневалски град. Тако, сваке године средином јула, због карневалске атмосфере, атрактивних плесних група као што су кубанске и бразилске и богатог, свакодневног музичког програма на две бине у центру града Врњачку Бању посети око 100 хиљада туриста.

Пре 12 година, млади ентузијасте Врњачке Бање следеће европске и светске музичке трендове, организовали су први "Лове Фест", јединствену културну платформу која промовише урбану музику, уметност и, као што назив сугерише, љубав. На фестивалу су, кроз наступе најпознатијих европских ди-џејева на 5 бина, заступљени различити музички правци. Лове Фест, из године у годину, привлачи све више публике и извођача и битно мења старосну структуру бањских гостију. О његовој популарности говоре и спонзори ове музичке манифестације, међу којима су најпознатији европски

брендови. За време Фестивала љубави, у Врњачкој Бањи и околини нема слободних лежајева, а приход од јавне потрошње достиже 2, 5 милиона евра. Врњчани кажу да их у та 3 фестивалска дана има дупло више, јер на ноћењу имају око 30 хиљада гостију. При томе не рачунају "пролазне" госте и „Лове Фест камп“, који организатори постављају поред извора "Језеро" и који даје још једну димензију зближавању младих, углавном из Балканских земаља.

Традиционално, средина августа резервисана је за најстарији културни догађај у Врњачкој Бањи - Фестивал филмског сценарија, по концепцији јединствен у Европи и као такав уврштен у Светски каталог важних филмских фестивала. Од првог, одржаног 1977. до овогодишњег, 42. издања, Фестивал филмског сценарија остао је једини фестивал озбиљно посвећен ономе на чему се филм заснива.

Да буде другачији од осталих фестивала, допринео је и Симпозијум, који је од првог дана важан сегмент у оквиру којег су бројни европски и српски теоретичари филма и филмски ствараоци излагали своја промишљања о филму, касније објављивана у фестивалској едицији "Симпозион". Млађа од Симпозијума, али ништа мање важна је фестивалска Школа филмске драматургије "Слободан Стојановић", коју су протеклих година водили значајни филмски ствараоци. Из те школе потекли су неки од, у европским оквирима, успешних филмских стваралаца. Фестивал филмског сценарија имао је и вишегодишњу, плодну сарадњу са фестивалима у Котбусу и Висбадену.

Чувањем традиције и прихватањем новина, Врњчани желе да свом месту врате некадашњу, високу позицију у српској култури и да, истовремено, Европи покажу да су усвојили њене културне вредности.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

KV Новости

Текст је један од садржаја медијског пројекта „Долина краљева“ је градителј нашег, европског, идентитета“ кога спроводе „KV Новости-он лине“ а кога је подржало Министарство културе и информисања. Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „KV Новости-он лине“ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.

ЧУВАРИ НАСЛЕЂА

У години јубилеја, у којој Врњачка Бања обележава 150 година организованог бављења туризмом, поред великих улагања у реконструкцију Променаде - главне шеталишне зоне и Црквеног брда, заштићене културно - историјске целине, локална самоуправа је издвојила и значајна средства за обнављање и одржавање бањских павиљона и фасада старих вила.

Павиљони су једно од обележја Врњачке Бање од њеног оснивања. Најстарији међу њима, павиљон - посластичарница, појављује се на бањским разгледницама из 1906. године. Десетак година касније, изграђен је павиљон - видиковац на Црквеном брду. Посебна атракција био је павиљон - шкољка, подигнут 1936. у централном бањском парку. У њему је, за време сезоне свирало одељење Оркестра краљеве гарде. Срушен је после Другог светског рата.

Музички павиљон у Врњачком парку изграђен је тридесетих година прошлог века. Има шестоугаону основу од орловачког камена. Горњи део павиљона направљен је од украсно резане грађе, а доњи од укрштених дашчица које су уклоњене после Другог светског рата. Павиљон је, углавном, служио за променадне концерте, који су били актуелни и шездесетих година. Његова реконструкција омогућиће још једну намену - да буде простор за венчања на отвореном.

- Настојимо да сачувамо бањске историјске и културне знаменитости. Зато смо у овој, јубиларној години, уз велику помоћ Владе Републике Србије, велика средства издвојили за одржавање и обнављање културних добара. Павиљон у парку ћемо реконструисати према првобитном изгледу, као и павиљон - видиковац на Црквеном брду, који је због дотрајалости морао да буде срушен. Следећег месеца ћемо обновити фасаду Виле „Белимарковић”. Већ смо завршили чишћење уметничких дела у Парку скулптура,

јединственом у по томе што 2 скулптуре Ернста Неизвесног. Ове године смо обновили фасаду Музеја бањског лечења, завршили прву фазу реконструкције Црквеног брда, које има статус просторне, клутурно - историјске целине од великог значаја.

Почели смо и реконструкцију фасаде и крова Виле „Зора“ у којој је библиотека. Једноставно, ако не чувамо наше наслеђе, онда нећемо имати шта да оставимо генерацијама које долазе и нећемо их научити како се поштују традиција, историја и култура једног народа, каже Душан Стевановић, помоћник председника Општине Врњачка Бања.

штине Врњачка Бања.

Један од примера за однос Врњчана према наслеђу је и споменик краљу Александру Карађорђевићу Ујединитељу, у централном делу Врњачког парка, подигнут 1936. близу Римског извора. Споменик је срушен је после Другог светског рата, а реконструисан 2006 према јединој сачуваној фотографији.

Врњачка Бања је у јубиларној години постала чланица Европског удружења римских термалних бања, у којем је једина бања ван Европске уније. Да су Римљани користили врњачке топле изворе, потврђено је случајно, приликом каптаже извора, 1924. године, када је пронађена вертикална, правилно исклесана стена са отвором из којег је истицала топла минерална вода. На истом месту пронађено је око 200 римских новчића из времена римских императора Августа и Валентинијана. Откривени су и археолошки остаци првог познатог базена за купање у термалним водама, на простору Врњачке Бање. Извор је тада уређен, али је за време Другог светског рата био затрпан и заборављен све до 1989. када је реконструисан. Обнављањем Римског извора, Бања се одужила далекој прошлости, без које не би имала будућност.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

Кв Новости

Текст је један од садржаја медијског пројекта „Долина краљева“ је градитељ нашег, европског, идентитета“ кога спроводе „КВ Новости-он лине“ а кога је подржало Министарство културе и информисања. Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „КВ Новости-он лине“ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.

Дух европског филма у Новом Пазару

Нови Пазар је један од градова који кроз различите културне садржаје, али и кроз седму уметност афирмише европску културу. Тако су у оквиру манифестације Фестивал европског филма, организоване пројекције одабраних филмова а њихово приказивање је организовано сваке вечери током једне недјеље, до 25. новембра.

Фестивал европског филма организује Делегација Европске уније у Србији и ЕУ инфо центар, у сарадњи са Мрежом културних центара земаља Европске уније, док је пројекције у Новом Пазару организовао Културни центар.

Уредница филмског и сценског програма у новопазарском Културном центру, Елма Шабановић, каже да ова установа културе наставља већ устаљену традицију приказивања европских филмова за све Новопазарце у Свечаној сали, али да ове године та манифестација има посебан значај.

„Фестивал је ове године у знаку културног наслеђа. Европска унија прогласила је 2018. годину за Годину европске културне баштине па су у складу са тим и организоване пројекције”, рекла је Елма Шабановић.

Запослени у новопазарском Културном центру се труде да омогуће што већем броју заинтересованих љубитеља седме уметности да на једном месту виде одабране филмове истакнутих аутора, филмска остварења која носе са собом поруке, лепецу европских друштвених вредности, неизбежног осећаја суживота и заједништва, као и свега што је на путу на путу мултикултуралности.

„Сва филмска остварења се негдје директно и односе на Европску унију”, рекла је уредница филмског и сценског програма.

На репертоару у Новом Пазару су нека од најбољих остварења европске продукције из 2017. Пројекције у Новом Пазару почеле су филмом „Светло” у режији Барбаре Алберт, а за само приказивање је владало велико интересовање.

„Ако могу негдје да изнесем свој лични утисак, сматрам да са Фестивала европског филма долазе најбоља филмска остварења и најквалитетнији филмови. Разноврсна је понуда и погодује различитим сензибилитетима, тако да ће разноврсна филмска публика моћи да одабере нешто за себе али и да, уколико жели, узива у свим пројекцијама. Филмови долазе из Аустрије, Словеније, Холандије, Шведске и других европских земаља”, рекла је Елма Шабановић.

Фестивал је отворио амбасадор ЕУ у Србији Сам Фабрици током посете Новом Пазару. Како је Европска унија прогласила 2018. за Европску годину културног наслеђа,

мото фестивала је „Наше наслеђе - где прошлост сусреће будућност.”

„Кључна порука Фестивала, као и Европске уније је различитост и очување и поштовање те различитости у којој смо уједињени у Европској унији”, рекао је амбасадор ЕУ, Сам Фабрици на отварању истичући да је управо Нови Пазар град богат културом и различитостима.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

Кв Новости

Текст је један од садржаја медијског пројекта „Долина краљева“ је градитељ нашег, европског, идентитета“ кога спроводе „КВ Новости-он лине“ а кога је подржало Министарство културе и информисања. Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „КВ Новости-он лине“ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.

Зашто је у Години европске културне баштине „нестала” Арап џамија?

Од када су багерима порушени остаци зидова Арап, или Хасан – Челеби џамије у Новом Пазару, већина Новопазараца осећа дубоку празнину нестајањем кључних делова културног мозаика овог града. Џамија спада у најстарије грађевинске објекте у Новом Пазару и налази се, тј. налазила се на улазу у стару новопазарску чаршију и као таква је симбол града. Од недавно, од џамије је остало само минаре, као сведок давно прошлих времена. Велико је питање шта ће изнићи на темељима овог древног здања? Оправдано се страхује да се рушењем последњих остатака главног објекта, десио ненадокнадив губитак идентитета Новог Пазара.

Иако су представници локалне самоуправе, историчари и грађани Новог Пазара, у више наврата упозоравали да сам начин реконструкције Арап џамије представља "агресију на културну баштину", она је ипак порушена. У години која је проглашена Годином европске културне баштине, у Новом Пазару је нестао један од најстаријих споменика културе. Рушење Арап џамије није зауставило ни решење Републичког завода за заштиту споменика културе којим се Исламској заједници у Србији забрањује извођење радова на „рушењу остатка зидова и минарета Арап џамије“ у Новом Пазару јер, како су навели, изводе се без утврђених услова за предузимање мера техничке заштите.

Завод је увидом у службену евиденцију утврдио да су још 2013. године одредили услове за санацију крова и међуспратне конструкције џамије, као и да су у мају ове године

забрањили ИЗ у Србији радове на кровној конструкцији, јер су их изводили без утврђених услова и мера техничке заштите. Са друге стране, Мешихат ИЗ у Србији саопштава да се радови на обнови Арап џамије у Новом Пазару изводе уз „поштовање свих стандарда и норми“.

У питању је џамија која се први пут помиње у попису из 1528. године и једна је од најстаријих новопазарских џамија. Очувано је народно предање да је њен градитељ Хасан Челеби, који је био по пореклу Арапин, због чега је и џамија добила име Арап

џамија. У историјским изворима из XVI века помиње се извесни Хасан Челеби или Хасан-бег као градитељ џамије, не великих размера, без назнаке његове етничке припадности, а мезар Хасан Челебије је вероватно онај са великим нишанима поред саме џамије.

Арап џамија спада у ред џамија с минаретом зиданим опеком и каменом озидањем опеком. Овакав облик и начин зидања минарета одраз су аутохоног изражавања у сакралној архитектури. Минарет је значајки изведен и украшен. Положајем, помало здепасти и архаични минарет Арап-џамије чини визуелни акценат читаве старе чаршије. Зидано је танком опеком, од које су изведена и базишта и конструкција спиралног степеништа, само су парапетне плоче изведене од камена трхита.

Рушилачки чин у септембру осудиле су бројне невладине организације, установе и појединци. А ево како је рушење Арап џамије доживео и описио историчар, Есад Рахић. „Само ако останеш стара љепотице каквом те вијекови познају и будућност ће се поклонити пред тобом. По теби и нас препознају. Ако промјенимо твој лик ни ми више нећемо бити оно што смо са тобом били. Будућност ће се постидјети од нас“.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

Kv Новости

Текст је један од садржаја медијског пројекта „Долина краљева“ је градитељ нашег, европског, идентитета“ кога спроводе „КВ Новости-он лине“ а кога је подржало Министарство културе и информисања. Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „КВ Новости-он лине“ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.

Култура не познаје границе

Интервју: Хусеин Мемич, директор Културног центра Нови Пазар

Директор новопазарског Културног центра, Хусеин Мемич каже да у Години европске културне баштине Нови Пазар постаје све препознатљивији на културној мапи Србији, а самим тим и Европе. Истиче да већ неколико година уназад Културни центар се инфраструктурно, технички, али и садржајно и суштински у континуитету развија, те најављује бројне амбициозне планове у будућности. Ову културну јесен, тачније другу половину новембра, обележава Фестивал европског филма у Новом Пазару, као и отворени конкурс за такмичење младих у беседништву. Ипак, према речима Мемича, кључ-

ни догађај који је обележио текућу годину је наступ Сарајевске филхармоније у овом граду.

Када су у питању догађаји и манифестације, оно што се свакако издваја је прво гостовање Сарајевске филхармоније у нашем граду.

На одушевљењенаше публике, то је догађај који се посебно истиче. Оно што је такође битно за 2018. је наставак улагања у инфраструктуру, и за то морам похвалити Град Нови Пазар који издваја значајна буџетска средства. Негде око 300 хиљада, заједно са другим донаторима ми смо уложили у инфраструктуру и изградњу једног потпуно новог амбијента. Свакако да треба напоменути да смо један од ретких културних центара који ће у скорије време добити свој биоскоп. Пројекат који није ни мало мали у финансијском смислу. За дигитализацију биоскопа јавна набавка је расписана ових дана, а износ је 13.200.000 динара. Град расписао тендер за тај пројекат, а Културни центар за изградњу кино кабине и куповину платна, што укупно чини негде око 15 милиона динара. Финансијску подршку дало је Министарство културе и информисања и Филмски центар Србије. То значи да ћемо ми у скорије време имати најсавременију биоскопску опрему и да ћемо моћи да приказујемо свој репертоар; да нећемо више чекати на емитера који долази из Београда у комби возилу једном месечно са којим нећемо морати ни да делимо финансијску добит, већ ћемо сав приход улагати у неке новије културне садржаје.

Што се простора тиче, то подразумева коришћење постојеће концертне дворане?

Тако је. То је један мултифункционални простор. Имаћемо неколико дана у недељи, у зависности од интересовања, али сигурно имаћемо редован филмски репертоар. Иначе,

Културни центар је једна потпуно реновирана установа. Имали смо оронуту фасаду из 1963. године. Последње три године радили смо зид по зид, и сада имамо можда један од најлепших културних центара у Србији. Реновирали смо дотрајали систем грејања у концертној дворани, санирали котлове и изградили клима комору, зашта је издвојено негде око 3 милиона динара. Заправо, да бисмо могли да имамо биоскоп, предходно смо створили услове. Нашли смо новац, 11 милиона динара од приступних фондова, што је јако тешко у овом времену, посебно када је у питању култура. Морам да похвалим и Град одобрио 3 милиона, чиме је затворена финансијска конструкција дигитализације биоскопа.

Поменули сте важне пројекте и резултати су врло видљиви инфраструктурно и технички. Суштински, рекло би се да има и културних садржаја и да се култура у овом граду заиста дешава. Да ли се нешто променило када је публика у питању? Имали и ту позитивних помака?

Наравно да јесте! Нисмо оскудевали ни у једном сегменту када је у питању култура, било да је везано за трибински, позоришни, музички, или неки други програм. Први пут смо урадили попис свих уметничких дела. Културни центар од 63. године сакупља драгоцене уметничке слике, које никада пре нису пописане. Осим што смо их пописали, уредили смо један нови простор депоа, који се налази доле у подруму, и то је једино што нам је остало да реновирамо. И ти радови су у току и то ће сигурно бити један од лепших вишенаменских простора. Што се тиче садржаја, први пут смо имали две продукцијске представе. Иако у Новом Пазару постоји Регионално позориште, ми ранијих година нисмо улазили у продукцијску сферу. Први пут ове године смо имали две такве представе. Прва је „Бојте се Аллаха – смисао живота Ђамила Сијарића“, аутентична и озбиљна прича у режији Златка Паковића и у копродукцији са босанским Народним позориштем из Зенице. Представа и даље живи, гостује и у јануар ћемо имати прилику поново да је гледамо у Новом Пазару. Осим те представе имали смо и Депортацију, један изузетно и финансијски јак и добар пројекат. Желели смо да неке ствари, које су нас Бошњаци овде годинама тиштале, не заборавимо. Тиче се злочина над Бошњацима на простору Црне Горе. Представу је режирао Владимир Гоев. Намеранам је била да укључимо све конфесије. Имамо редитеља Хрвата, глумце из Сарајева, Београда, Црне Горе, писац је Црногорац Жељко Вушуревић. Заправо, једна мешовита екипа, која шаље изузетно јаку поруку. Ових дана имали смо и долазак Емира Хаџихафизбеговића, који нас је својим пројектом „Све је до нас“ одушевио. Ту је и Фестивал севдаха „Земан“, који је први пут организован ове године у августу. Намера нам је да наредне године тај фестивал унапредимо додатно, с обзиром да је поред Босне и Херцеговине севдах итекако присутан и у Новом Пазару, али никако нисмо имали ни један догађај који то манифестује. Такође, врло је важно што ни једну традиционалну манифестацију нисмо угасили. Напротив, сваку смо додатно оплеменили, не „гушећи“ друге садржаје. Међу новим манифестацијама су и награда „Ахмед Вали“ за највећи допринос у култури. То је нешто што је фалило Новом Пазару и културним радницима. Ту је и книжевна награда „Амир Даутовић“. Тренутно је актуелан Фестивал европског филма, отворен је конкурс за такмичење у беседништву и верујте да не прође ни једна недеља без неког јаког културног садржаја. Са уредницима смо се договарали да идемо у неку сферу коју раније нисмо имали, а тај европски филм нам је увек фалио.

Говорите о копродукцији, учешћу различитих конфесија, па се стиче утисак да и Нови Пазару значајној мери учествује у културној размени на простору бивше Југославије, јер култура не познаје границе.

Ми желимо да не правимо догађаје који ће само бити локалног карактера. Имамо намеру да направимо један велики Филм фест. Он неће доћи само од себе, ми то знамо и

зато спремамо инфраструктуру. Зато доводима и Емира Хаџихафизбеговића, зато је прошле године био и Кеновић. Желимо да увежемо Сарајево, Истанбул, Србију, кроз неке наше велике манифестације. Отуда и премијера филма “Мој брат“, када смо имали привилегију да премијеру, одмах након Минхена, Бакуа и Амстердама, гледамо у Новом Пазару, пред неколико хиљада људи који су били испред, јер нису могли да уђу, а желели су да поздраве популарног глумца Бурака Ожџевика, који је дошао у Нови Пазар. Све то говори да култура не познаје границе и колико ми у Културном центру желимо да ту културу, условно речено поделимо и разменимо са свим народима у окружењу. Циљ нам је, и ја се надам да ћемо то успети да направимо велики Филм фест у Новом Пазару и да у почетној фази увежемо регион, можда опет неким филмом из Турске, где би дошло још познатих глумаца. Хоћемо да покажемо да Нови Пазар није само политика, да не спомињем сензационалистичке наслове, већ да сви виде у правом смислу какви смо ми људи и шта ми организујемо и колико смо вредни када улажемо у културу. Сигуран сам да се сваки динар уложен у културу вишеструко врати.

Како видите Нови Пазар у културном миљеу Србије, односно Европе?

Покушаћу да објасним. Пре десетак година десио се настанак једног једног позоришта. У том периоду долазили су људи са семенкама и без елементарне позоришне културе, када је било тешко одржати представу. Колико је то све сада драстично другачије говори утисак Емира Хаџихафизбеговића, који је одиграо три хиљаде представа, који је рекао да је ретко где виђао овакву публику, која с посебном пажњом прати представу. Ми смо за последњих десет година значајно подигли лествицу. Сваке године када правимо буџет размишљамо шта је то што би нас водило корак више. Својим програмом се приближавамо Београду, Новом Саду и свим престоницама културе. Европа и свет дају велики значај култури. То је област коју морамо развијати, и у коју морамо још више улагати, јер ни један једини динар који се уложи у културу није бачен, већ уложен у децу, њихову бољу будућност и нас саме.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

Kv Новости

Текст је један од садржаја медијског пројекта „Долина краљева“ је градитељ нашег, европског, идентитета“ кога спроводе „КВ Новости-он лине“ а кога је подржало Министарство културе и информисања. Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „КВ Новости-он лине“ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.

Интервју: др Фуад Баћићанин, директор Музеја „Рас” у Новом Пазару

Музеј „Рас” – високо на лествици европске културне баштине

Нови Пазар од давнина краси лепота различитости и богатство културно-историјских споменика. Музеј „Рас” баштини културу и традицију два народа, Срба и Бошњака. У њему се чувају експонати из периода праисторије па све до данашњих дана. У године европске културне баштине ова културна институција започела је пројекат дигитализације музејске грађе, прва у граду. Директор Музеја, др Фуад Баћићанин каже да, због велике вредности експоната, не могу да дају одговор на најчешће постављано питање о навреднијем експонату.

- Нажалост, до данас нисмо успјели да издвојимо појединачно ни један експонат, због велике вриједности експоната. Ако хоћемо најстарије, то су сјекира, оруђе и оружје, које се користило још у праисторији, и који се још чувају у нашем Музеју. Али, колико год да су они најстарији, не можемо да их истакнемо као најбитније јер, имамо неке експонате новијих датума који су далеко значајнији. Доиста, наш Музеј посједује велики број експоната који, сваки за себе има своју причу о култури овог краја. Нови Пазар је био, и данас је мјесто гдје су се културе преплитале и гдје су одувјек живјеле, може се рећи, у хармонији. Све оно што је одликовало културу периода Раса, периода из праисторије, оно што одликује културу и традицију османске државе, из периода оснивања града, све су то битни елементи који се по значају не могу издвојити.

Који су експонати најпопуларнији код посетилаца?

- Ако су дјечаци школског узраста у питању, најпопуларније је одјељење хисторије, гдје се налази оружје; ако су дјевојчице у питању најпопуларнији је накит, код одраслих су најпопуларнији археолошки експонати и посуђе које се користило у кућама, као и бошњачка, односно српска градска соба. У зависности од посјетилаца, и популарност је различита. Различита је код стручних лица, које углавном занимају мање популарни експонати, ситни детаљи, стрелице, новчићи и слично.

На ком је нивоу култура доласка у Музеј у Новом Пазару?

- Можемо рећи да се посјета из дана у дан повећава, што нас посебно радује. Врло често имамо посјете из других градова и оне су обично организоване. При обиласку Новог Пазара, туристи све чешће свраћају у Музеј, па тек онда настављају обилазак културно-историјских споменика, као што су: Сопоћани, Петрова црква, Алтун Алем џамија, Ђурђеви ступови и слично.

Да ли је порасло интересовање страних туриста, с обзиром да је Нови Пазар проглашен изузетном туристичком дестинацијом у Србији?

- Верујете да се и ми изненадимо кад нам дођу туристи из Јапана, рецимо. Туристи из Кине, из Турске су врло чести, да не спомињемо регион, Црна Гора, Босна и Херцеговина, Македонија. Имамо туристе из европских земаља, али и из најудаљенијих

земаља света имамо посетиоце. Ми се томе посебно радујемо јер тада, по реакцији страних посјетилаца, видимо шта све посједујемо и чиме располажемо. Они обично излазе одушевљени из Музеја, након што им наши кустоси представе све експонате, па се многи по изласку задрже још петнаестак минута у разговору са нама. То је заправо доказ да смо ми поступили исправно, али и да су они овде видјели много више од онога што су очекивали. Може се рећи да је Музеј прва, односно незаобилазна станица за туристе. Јер, уколико не би свратили у Музеј, они би били ускраћени за праву спознају овог краја, који покрива територију Новог Пазара, Тутина и Сјенице. Што се тиче титуле Новог Пазара као изизетне туристичке дестинације Европе у Србији, комисија је предходно долазила и у Музеј. Обишли су одјељење археологије, хисторије, етнологије и умјетности, гдје су им кустоси све детаљно представили. Они су нам захвалили и у званичном допису навели да, уколико Нови Пазар добије ову титулу, највише заслуге припадају Музеју, јер су овдје видјели много више, него приликом обиласка града. С друге стране, то признање је доприњело повећању броја туриста.

С обзиром на богатство музејске грађе, чување експоната постаје све озбиљнији задатак. Ви сте покренули пројекат дигитализације. Докле се стигло с тим?

- Дигитализација археолошке, и уопште музејске грађе је огроман пројекат, у који смо ушли и који ће дуго да траје. Ми смо тражили од министарства средства, која нам прошле године нису одобрена. Поново смо писали пројекат и ове године су одобрена одређене средства, тек толико за набавку опреме и двадесетак дана рада на терену. Ми смо и од Града тражили додатна средства за опрему, и они су нам изашли у сусрет. Нисмо још увијек комплетирали све што нам треба, али је то солидна опрема са којом можемо да започнемо овај пројекат. На овом озбиљном и великом пројекту је потребно ангажовати стручна лица, а ми у Музеју укупно имамо само 8 запослених, што је изузетно мало за овако значајну институцију. Ми се надамо да ће до краја ове године, на сајту Музеја гдје смо одвојили Вирутелни музеј, гдје су представљени и приказани неки од дигитализованих експоната. Поред дигитализације музејских експоната, планирамо и дигитализацију појединих места у граду, која сматрамо битним, а која до данас нису представљена туристима онако како би требало. Ради се о неким надгробним споменицима, о турбету на Газилару, о Араповом гробу и још неким местима из православне културе, о којима се врло мало знало, заправо, могло би се рећи да су недовољно презентована. Нама је интерес да најприје тих неколико локација дигитализујемо и представимо на нашем сајту. Паралелно ћемо дигитализовати и експонате. То је процес који траје, а ми смо га, први у граду започели. Ушли смо и у процес дигитализације књижне грађе, с обзиром да је овај град познат и по значајним књижевницима и пјесницима кроз хисторију. Нешто од тих дијела ми поседујемо. Оно што немамо, потрудићемо се да нађемо. Такође, планирамо и дигитализацију наше књижне грађе, као што је Новопазарски зборника, један од нама најбитнијих издања, научних часописа, који у континуитету излази већ 40 година и ускоро ће изаћи 41. број.

Почеци дигитализације музејске грађе везују се за текућу, 2018. која је проглашена Годином европске културне баштине. По Вашем мишљењу, какво место заузима Нови Пазар, односно Музеј Рас у том мозаику европске културне баштине?

- Када је богатство у питању, у смислу богатства налаза, експоната, грађе.. може се рећи да смо у врху. Када је оно друго богатство у питању, мислим на средства која су потребна за рад, ту смо при дну лествице, и то је оно што нам „сече крила” и онемогућава да будемо доиста на врху; да наше богатство представимо Европи и цијелом свијету. Илустрације ради поменућу посјету из Истанбула пре неколико мјесеци, а кажу да је Истанбул бисер Европе и Азије и центар различитих култура кроз читаву своју историју, ради се о стручним лицима, истанбулским кустосима. Знајући све то, ми смо их скромно дочекали с објашњењем да нам је мали простор, али они су, видјевши само историјско и археолошко одјељење рекли: „Вјерујете да у многим истанбулским музејима не постоји оволико грађе и експоната. У једној витрини стављамо један експонат, а ви на сличном простору смјестите по 30 - 40 експоната.” Истанбулски кустоси су закључили том приликом да бисмо ми попунили петоструко већи музејски простор, а да то и даље лијепо изгледа. И то је свакако, значајан показатељ да смо заиста високо на културној лествици европске баштине.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

Кв Новости

Текст је један од садржаја медијског пројекта „Долина краљева” је градитељ нашег, европског, идентитета” кога спроводе „КВ Новости-он лине” а кога је подржало Министарство културе и информисања. Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „КВ Новости-он лине” и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.

Најстарија црква у Србији је у Новом Пазару

Петрова црква у је најстарији сачувани православни храм у Србији, саграђена је крајем IX и почетком X века, на темељима старијег храма из VI века. То су утврдили истраживачи педесетих и шездесетих година прошлог века.

У градњи Петрове цркве, како наводи протојереј ставрофор Томислав Миленковић, има више слојева градње: темељи су из VI века, садашња конструкција из IX и почетка X века, касније је било доградње и реконструкције, а према неким истраживачима један део западне припрате је саграђен у првој половини XV века. Реновирана је 1728. године, јужна припрата је дозидана 1835. године. Вршена су археолошка истраживања педесетих и шездесетих година прошлог века а конзервација и рестаурација фресака вршена је осамдесетих година прошлог века.

Крајем прошлог века су коначно завршена сва археолошка истраживања подручја Старог Раса и део те целине, Петрова црква, се од 1979 године налази се на листи светске баштине УНЕСКО-а у оквиру просторне културно историјске целине Стари Рас са Сопћанима. У ту целину спада и утврђење Рас, Трговиште и манастир Ђурђеви ступови као прва категорија споменика.

Петрова црква саграђена је у стилу романске архитектуре у облику ротонде и то је њена специфичност. Сви стари православни храмови у Србији имају квадратну основу,

једино Петрова црква има кружну и то је чини изузетном. Храм Св. Доната у Задру из краја IX века је сличан по облику ротонде, има галерију као и Петрова црква али је већих димензија од Петрове цркве.

Петрова црква је везана за династију Немањића али треба рећи да нема много писаних трагова о самом историјату Петрове цркве. Један писани историјски извор је, летопис попа Дукља-нина и сматрају га веродостојним у неким подацима. Ту је записано да је Петрову цркву саградио кнез Павломир Бела у VI веку.

У то време Срби су били насељени на овим просторима. Крајем IX века овде је владао кнез Часлав, није постојала самосталност српске цркве већ је она била у оквиру тадашње охридске архиепископије под управом Византије.

Петрова црква је била седиште старе Рашке епископије у време владавине Стефана Немање. У Петровој цркви је сачувана стара средњовековна крстионица а у тој крстионици крштени су и Немањини потомци, Вукан, Стефан и Растко. Ту је, све до првих деценија XVIII века било седиште Рашке епископије.

Стефан Немања се 1196 године на Сабору одржаном у Петровој цркви одрекао власти, замонашио се заједно са женом му Аном а потом они одлазе, Стефан у Студеницу, а Ана у Богородичин манастир код Куршумлије.

Када су Турци у освојили Балканско полуострво и Србију седиште Рашке епископије је измештено из Петрове цркве током првих деценија XVI века, у манастир Свете Варваре чији се остаци налазе на путу за манастир Сопоћан. Ту је било седиште епископије све до почетка XVI века када је пребачено у сам град Нови Пазар, на локацију у садашњој улици Реље Крилатице.

Данас се у Петовој цркви обављају редовна богослужења а она је и врло посећени објекат од стране туриста из свих земаља света. Њих највише интересује архитектура цркве, та прероманска архитектура са доградњама из каснијих периода, посебно галерија у цркви.

Туристичка организација Новог Пазара презентујући потенцијале и понуду града увек истиче и презентује и Петрову цркву.

Приводи се крају израда пројектне документације за ревитализацију објекта у северном делу порте на старим темељима како би се створили бољи услови за пријем и прихват све већег броја туриста.

За то постоји подршка Министарства културе, Републичког завода за заштиту споменика културе, а очекује се и подршка Министарства трговине, туризма и телекомуникација како би се унапредила околна туристичка инфраструктура.

Иако на Унесковој листи Светске баштине Петрова црква још увек нема монографију која би у потпуности осветлила њену улогу у историји Српског народа и ових простора

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

Kv Новости

Текст је један од садржаја медијског пројекта „Долина краљева“ је градитељ нашег, европског, идентитета“ кога спроводе „КВ Новости-он лине“ а кога је подржало Министарство културе и информисања. Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „КВ Новости-он лине“ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.

Дијалогом до бољих решења за презентацију културних добара

Закон о културним добрима донет још далеке 1994 године и измене, махом брисање појединих чланова, учињене 2011 године представљају нормативни оквир за стварање система заштите и коришћења културних добара. Но, норма није чаробни штапић која својим постојањем уређује активности и односе унутар било које делатности. Много важнија ствар јесте понашање актера које је та норма препознала и обавезала да спроводе одређене активности.

У овом случају, активности на стварању система за бригу о културним добрима, спровођењем читавог низа мултидисциплинарних и мултисекторских активности како би се реализовао тај, жељени, циљ. А то је адекватна заштита културних добара, њихово правилно коришћење у датом временском тренутку у складу са потребама заједнице. И, логично је, промоција тих културних добара као материјалног доказа постојања различитих цивилизација и различитих народа на одређеном простору. Закон о културним добрима је препознао и дефинисао следеће установе заштите културних добара: завод за заштиту споменика културе, музеј, архив и кинотека. Министар културе утврђује који заводи за заштиту споменика културе, архиви, музеји и библиотеке и за коју територију обављају послове заштите непокретних, односно покретних културних добара, као и надлежност музеја према врстама уметничко-историјских дела. Оно што се пропустило у поступку измене Закона о културним добрима јесте прецизније дефинисање обавеза локалних самоуправа као важних актера у систему заштите и коришћења културних добара. Тај пропуст се посебно односи на финансирање рада мреже завода за заштиту споменика културе као најстручнијих делова тог истог система, и прецизирања обавеза општина и градова да финансирају промоције и презентације непокретних културних добара на њиховој територији.

Мрежа од 10 регионалних завода за заштиту споменика културе, и свакако Републички завод као „кровна“ национална институција, представљају битан сегмент оног, најстручнијег, дела система заштите културних добара који се стара о непокретним културним добрима (споменицима културе, просторним културно историјским целинама, археолошким налазиштима и знаменитим местима).

Завод за заштиту споменика културе из Краљева је, по речима Ивана Милуновића, в.д. директора и академског сликара, део тако организоване мреже и стара се о непокретним културним добрима на територији чак 25 општина и четири управна округа. У његовој надлежности је преко 300 материјалних културних добара, споменика културе различитог значаја за културу, уметност и историју. Његова основна делатност је заштита непокретних културних добара а она у себи интегрише низ мера и активности од поступка истраживања, утврђивања, валоризације, проглашења, заштите и презентације културних добара.

Карактеристика Завода за заштиту споменика културе из Краљева је то што се у његовој „зони одговорности“ налазе најзначајнији споменици српске средњовековне културе смештени низ долину Ибра, названу и „Долином краљева“ Завод стога, логично је, треба да буде и један од извора релевантних, најстручнијих, информација о тим споменицима. Он то добрим делом и јесте али установљени систем заштите и коришћења културних добара није јасно предвидео потребни мултисекторски и мултидисциплинарни приступ активностима промоције и коришћења непокретних културних добара.

Споменике културе, непокретна културна добра, локалне установе културе и институције често користе, на различите начине, у сврху промоције и презентације свог краја и својих активности. Користе на различите начине и у различитим формама, најчешће кроз бројне културне манифестације. Због своје препознатљивости у оквирима ширим ван локалног, споменици културе се често користе као комуникацијско средство примерено моделу комуникације и коришћеним комуникацијским каналима а зарад лакшег остваривања пројектованих исхода културних манифестација.

И управо у тим случајевима јављају се примери неадекватне презентације споменика културе као ресурса који би требало да допринесу већем интерсовању за савремена дешавања у тој локалној заједници. Неадекватна презентација је, често, узрокована и одсуством комуникације између актера система заштите и коришћења културних добара на свим нивоима. Чињеница да комуникација није нормативно дефинисана не аболтира актере система од одговорности за пропусте у презентацији културних добара. Посебно оних чије су неспорне и високе вредности за културу и на ширим просторима прецизно утврђене. Та презентација локално актуелног, у контексту национално пројектованих циљева интегрисања у заједницу Европских народа, је итекако важна. Тим више је и значајно како користимо споменике културе у таквој комуникацији.

Време је да се питањима промоције и презентације споменика културе у „Долини краљева“ и њиховом коришћењу у комуникацијама позабаве локалне самоуправе са територије Рашког управног округа, установе културе, организације цивилног друштва, медији и заинтересоване јавности кроз заједничку, осмишљену и организовану дебату.

Улога Завода за заштиту споменика културе у тако организованој дебати драгоцен је.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

Кв Новости

Текст је један од садржаја медијског пројекта „Долина краљева“ је градитељ нашег, европског, идентитета“ кога спроводе „КВ Новости-он лине“ а кога је подржало Министарство културе и информисања. Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „КВ Новости-он лине“ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.

Духовност српског народа је била на удару окупатора!

Данас је, у препуној Свечаној сали Скупштине града Краљева, промовисана књига „Краљево у окупираној Србији (1915-1918)“ чији су аутори др Драгољуб Даниловић, професор историје у краљевачкој Гимназији и Марија Карапанџић, студенткиња Факултета политичких наука у Бечу, а чији је издавач Историјски архив Краљева.

Књига се бави, како се данас чуло на промоцији, додатним осветљавањем једног од најтежих периода у историји града на Ибру, а то је период аустроугарске окупације у I светском рату. То је време од 6. новембра

1915 године када је у Краљево ушла 85. бригада 43. дивизије XXII аустроугарског корпуса па све до 22. октобра 1918 године, око 19 часова, када је коњичка патрола капетана Јовановића из Извиђачког ескадрона, другог коњичког пука Коњичке дивизије, прегазила Ибар, покрај спаљеног дрвеног моста и ушла у Краљево.

Две хиљеде житеља или тек половина од броја становника кога је Краљево имало новембра 1915 када је окупирано од стране Аустро-угара радовало се слободи и туговало за жртвама.

Први говорник на промоцији протојереј ставрофор Љубинко Костић је, уз захвалност ауторима и издавачу на труду, исчитао бројне податке из књиге из којих се да закључити да су на удару тортуре окупатора првенствено били виђенији и образованији житељи Краљева међу којима и бројни свештеници Епархије жичке.

То је време у коме је поред свакодневних реперсија и бесомучног раубовања природних богатства, шума пре свега, од стране окупатора спровођен и својеврсна духовна тортура испољена изменама наставних планова и програма, насилног латиничења свега штампаног, изменама назива улица и тргова и низа других мера којима се желео затрети духовни идентитет српског народа.

Говорећи на промоцији књиге ове теме, затирања духовног идентитета окупираног народа, дотакао се и професор др. Драгољуб Даниловић рекавши: „Књига је пуна необичних, драгоцених сазнања из тог доба за све који су о том времену мало знали. Владала је кроатизација, латинизација, хрватски језик је био званични језик у Краљеву. Ђацима су тих година предавали Мађари, Хрвати, официри аустроугарске војске, а ученици буквално нису смели да кажу ни које су вере или нације.

Било је забрањено ј штампање књига, нису смеле да се читају књиге на ћирилици, а сведочанствима из тог налазимо хрватске називе предмета.“

Новим сазнањима изнетим у књизи у многоме је допринела коауторка Марија Карапанџић, студенткиња Факултета политичких наука у Бечу, која данас, због обавеза на факултету, није била на промоцији. Она је од маја до августа 2018. године, у бечком Архиву, обавила истраживања, прегледавши око 1.000 докумената која је потом превела на српски језик.

Аутори књиге, као је данас речено, велику захвалност дугују Предрагу Радовановићу из Краљева, који је уступио фотографије из своје колекције које чине богату архивску грађу ове књиге, као колегама историчарима и преводиоцима који су помогли да сиже књиге буде преведен на још четири језика, енглески, руски, француски и немачки.

Директорка Историјског архива Краљева се захвалилила на подршци Министарству културе и информисања које је омогућило штампање ове драгоцене публикације.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

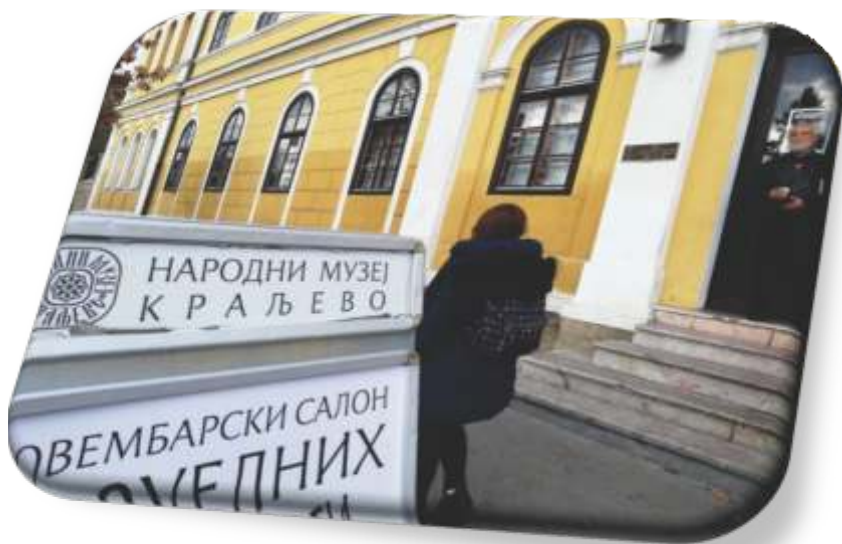
Кв Новости

Текст је један од садржаја медијског пројекта „Долина краљева“ је градитељ нашег, европског, идентитета“ кога спроводе „Кв Новости-он лине“ а кога је подржало Министарство културе и информисања. Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „Кв Новости-он лине“ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.

Мање новца за активности у култури града Краљева

Краљево, без сумње, спада у градове са бројним културним институцијама и динамичним културним животом. Томе поред културних институција чији је оснивач локална самоуправа на свој начин, и у складу са својим могућностима, доприносе и оне организације цивилног друштва које окупљају своје чланове око појединих културних активности и пројеката из различитих уметности. Ту је и, неколико привредних субјеката попут Мултимедијалног центра КВарт и пар атељеа ликовних и примењених уметника који допуњавају културну понуду града на Ибру и динамику његовог културног живота.

Но у Краљеву је, деценију после доношења Закона о култури који је предвидео и друге моделе културних политика, и даље доминантан, можемо то с правом рећи, државни модел културне политике што се јасно уочава кроз два примера. Први пример представља дистрибуција јавних, буџетских, средстава опредељених за финансирање културе а други је непостојање Савета за културу града Краљева који би, у складу са законским решењима требало да обезбеди веће партиципације заинтересованих јавно-

сти (грађана) у креирању културне политике града.

За последицу таквог модел у културној политици града имао и то да се смањују ионако скромна јавна средства за културу, не рачунајући, наравно, раст оног дела јавних прихода који се издваја за, иначе скромне, плате запослених у установама културе. Тако је за функционисање локалних установа културе у 2018. опредељено 194.416.000 динара а за исту намену у 2019. години планирано је 204.670.000 динара.

Буџетом града Краљева за 2018. годину за програмску активност Развој културе и информисања опредељено је 236.525.185 динара или 6,8% од укупног буџета града а предлог за 2019. годину је 241.744.000 динара или 6,3% од укупног буџета града.

Од тог износа у 2018. години само 26.106.185 динара је опредељено за јачање културне продукције и уметничког стваралаштва, а за 2019. годину планирано је чак 10.483.185 динара мање, само 15.623.000.

Пракса и искуства о дистрибуцији тих више него скромних средстава за јачање културне продукције и уметничког стваралаштва је таква да се тај новац у већем обиму даје локалним установама културе за њихове пројекте који су део њихових редовних годишњих планова и програма активности а незнатан део послужи за суфинансирање

организација цивилног друштва које окупљају своје чланове око појединих културних активности и пројеката из различитих уметности.

Још мање средстава, само 1.003.000 је опредељено, у 2018, за веома важне делатности јачања система очувања и представљање културно историјског наслеђа. За ове активности у 2019 години планирано је 1.451.000 динара!

Износ издвојених средстава за битну активност представљања културно историјског наслеђа јасно показује да су доносиоци одлука у граду Краљеву далеко од схватања значаја културне баштине као важног ресурса сваке заједнице.

Тамо где изостаје свест доносиоца одлука на локалном нивоу о значају и важности културног наслеђа као стратешког ресурса за иницијацију бројних друштвених и привредних активности, тешко је говорити о напредку у било ком сегменту локалне заједнице.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

Кв Новости

Текст је један од садржаја медијског пројекта „Долина краљева“ је градитељ нашег, европског, идентитета“ кога спроводе „КВ Новости-он лине“ а кога је подржало Министарство културе и информисања. Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „КВ Новости-он лине“ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.

Студеница угостила Патријархе Јована X и Иринеја

Братство манастира Студеница имало је јуче велику част и радост да угости Патријарха антохијског и свега Истока Јована X који је, у пратњи свог домаћина Патријарха СПЦ Иринеја, после обиласка манастира Жиче где им је домаћин био епископ Жички Јустин, посетио овај бисер нашег средњовековног градитељства у коме је и заноћио пред свој, данашњи, пут на Косово и Метохију.

Лепо време, бројни мештани и посебно ђаци основне школе „Стефан Немања“ из Студенице са њиховим културно-уметничким програмом, допринели су да општи утисак гостију и њихово нескривено одушевљење виђеним буду још снажнији.

Под манастирским сводовима, крај отворених кивота са моштима Светог Симеона (Стефана Првовенчаног) и Свете Анастасије (мајке Светог Саве), епископ Жички Јустин је одликовао Патријарха Јована X и епархијским Орденом Светог Преподобног Симона Монаха а Игуман манастира Студеница архимандрит Тихон (Ракићевић) је поздравио госта и уручио мукњигу о манастиру.

Гостима је потом у трпезарији Светог Саве приказана иновативна дигитална радионица у којој је, посетиоцима манастира, омогућено да се коришћењем савремених технологија и апликације Аугментед реалити (Увећана реалност), упознају са историјом манастира, личностима које су га обележиле и експонатима богате манастирске

кроз холограмске приказе. Ова интерактивна образовна платформа је својеврсна дигитална надградња манастирског комплекса у савремену поставку у оквиру визиторског центра и резултат је пројекта кога је подржало Министарство правде у 2018 години омогућивши ,пре свега најмлађим посетиоцима, да на њима близак начин и њима расположивим савременим уређајима још боље упознају историју манастира.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

Кв Новости

Текст је један од садржаја медијског пројекта „Долина краљева“ је градитељ нашег , европског , идентитета“ кога спроводе „КВ Новости-он лине“ а кога је подржало Министарство културе и информисања . Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „КВ Новости-он лине“ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.

У развоју Краљева

Руси су оставили неизбрисиве трагове!

Синоћ је, у Амбасади Републике Србије у Москви одржана успешна презентација и предавање на тему „Културно наслеђе средњовековне Србије и односи Срба и Руса (на примеру града Краљева)“. Догађај су заједнички организовали Амбасада Србије и Народни музеј Краљева.

Публици коју су махом чинили професори и студенти који изучавају славистику, као и студенти из Србије

који уче на разним факултетима у Москви напре се обратила Мирјана Савић, виши кустос-историчар која је говорила о „Српско-руским односима у Краљеву 1918-2018“. Кроз своју презентацију она је дала преглед једног века заједничког живота Руса и Срба у Краљеву, политичка, привредна, културна и научна прожимања, трагове Краљевчана у Русији, као и цртице о Краљевчанима који су на различите начине допринели ширењу руске културе, уметности и науке у Србији.

После револуционарних збивања из фебруара и октобра 1917 године и трогодишњег грађанског рата престала је да постоји царска Русија а власт су преузели бољшевици предвођени Лењином. Значајан број од око два милиона Руса махом припадника свих слојева елите царске Русије спас је потражио у емиграцији широм света а њих око 40000 је уточиште нашло у ондашњој краљевини Југославији, највећим делом у Србији. Део њих, око тристотине, обрео се и у Краљеву у коме и данас живе њихови бројни потомци.

Од свог доласка па до данашњих дана давали су и дају велики допринос развоју града на Ибру. Професори Игњатије Подерегин, Феодор Рајевски, Иван Веденски и други

одшколовали су генерације ђака, Михаил Глушенко је у периоду од 1922 до 1927 године пројектовао цркву Благовештење у селу Врдилима и осликао њен иконостас. У Краљеву је живео и атаман Кубанских Козака, Науменко... Нијх 59 нашло се на списку међу 2196 идентификованих жртава стрељања кога су извршили Немци октобра 1941 године у Краљеву.

У борбама за ослобођење Краљева новембра 1944 године изгинуло је 357 припадника Црвене армије а њихови посмртни остаци су 1962 године, уз највеће војне почасте, пренети у заједничку гробницу у Јагодини.

У наставку представљања о наслеђу средњовековне Србије говорила Сузана Новчић, музејски саветник и историчар уметности. Она је говорила о „Српској уметност друге половине 12. и 13 века – Рашка школа“ а њена колегиница Татјана Михаиловић, музејски саветник-археолог, је одржала предавање насловљено „Између Византије и запада – Студеничка пластика и њен утицај на друге врсте уметности“. Предавање је посвећено високим дометима студеничке пластике, најважнијег романичког остварења српског средњег века, која Богородичину цркву у Студеници сврстава у исто време и међу најлепше европске цркве XII века.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

Kv Новости

Текст је један од садржаја медијског пројекта „Долина краљева“ је градитељ нашег, европског, идентитета“ кога спроводе „КВ Новости-он лине“ а кога је подржало Министарство културе и информисања. Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „КВ Новости-он лине“ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.

Хоће ли краљевчани одлучивати који ће од браће Немањића добити споменик у граду на Ибру?

Синоћном презентацијом макете споменика Светом Сави у Дому Војске Србије у Краљеву настављене су активности Удружења „Словенско друштво“ из Краљева, започете у јануару ове године, за изградњу споменика који би требало да буде висок око 4,7 метара, са постољем ширине 2,5 метара и који би, по замисли предлагача, требало да буде лоциран на Тргу Светог Саве у Краљеву. Аутор предлога и потенцијални аутор самог споменика је академски вајар Иван Марковић, пореклом из ових крајева који има велико искуство са сличним пројектима у земљи и иностранству.

Идејно решење споменика је засновано на једином иконографском запису лика Светог Саве, урађеном за његова живота – фресци Светог Саве у цркви Вазнесења Господњег у манастиру Милешева код Пријепоља. Фигура поштује каноне изображавања ликова и представа у уметности православног света и заснива се на вишегодишњем проучавању ликовног језика православног живописа и уметности уопште. Читав пројекат је резултат прегнућа неколико Краљевчана и настао је у жељи за давањем сопственог доприноса обележавању предстојећих 800-годишњица самосталности СПЦ и проглашења српске краљевине, и подржало га је 23 краљевачке културне, спортске и грађанске установе и организације. Приликом синоћне презентације није било рече о другој, сличној, иницијативи која је почетком лета усталасала јавност у Краљеву посебно онај део ње окупљен око предлога за градњу споменика Светом Сави. Реч је, о иницијативи са националног нивоа, покренутој још 2016 године, када је, Одбор за подизање спомен-обележја Стефану Немањи којим председава Александар Вучић, донео одлуку да се распише јавни конкурс за подизање споменика Стефану Немањи. Марта 2018 јавност сазнаје да је на конкурс за споменик Стефану Немањи победио руско-српски тим на челу са скулптором Александром Рукавишниковим из Москве и

архитектом Петром Арсићем из Београда али и да се одустаје од његове првобитно замишљене локације, садашњег Трга код железничке станице у Београду, по којој је планирано кружно трасирање друмског саобраћаја и могуће истоветно трасирање трамваја да би овај пројекат могао да се реализује. Градско већа града Краљева 18.јуна ове године прихвата иницијативу Председник Александра Вучића, од 1.јуна ове године, да се у Краљеву, изгради споменик

Стефану Немањићу Првовенчаном а истовремено не даје никакав одговор на иницијативу Удружења „Словенско друштво“ из Краљева упућену му још у јануару. Остаје нам дакле да сачекамо и видимо хоће ли, и који од два брата Неманића добити споменик у Краљеву?

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

Kv Новости

Текст је један од садржаја медијског пројекта „Долина краљева“ је градитељ нашег , европског , идентитета“ кога спроводе „КВ Новости-он лине“ а кога је подржало Министарство културе и информисања . Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „КВ Новости-он лине“ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.

13. septembar 2018.

Tražite...

pretplata

izdavaštvo

specijalni dodaci

Danas

[NOVO](#) [Politika](#) [Dijalog](#) [Društvo](#) [Ekonomija](#) [Svet](#) [Sport](#) [Kultura](#) [Scena](#) [Život](#) [Auto](#) [IT](#) [Ljudi](#)

Beograd Čitaoci BBC

Dodatak Nedelja

[Početna](#) » [Novo](#) » [Društvo](#)

Društvo

Koji će od braće Nemanjića dobiti spomenik u gradu na Ibru?

Sinoćnom prezentacijom makete spomenika Svetom Savi u Domu Vojske Srbije u Kraljevu nastavljene su aktivnosti Udruženja „Slovensko društvo“, započete u januaru ove godine, za izgradnju spomenika koji bi trebalo da bude visok oko 4,7 metara, sa postoljem širine 2,5 metara i koji bi, po zamisli predlagača, trebalo da bude lociran na Trgu Svetog Save u Kraljevu.

0 | Piše: Z. Nikolić | 13. septembra 2018. 17.49

današnje kolumne

Bojana Selaković
[Slučaj službenice Milene Antić](#)

Dragoljub Petrović
[Nastavnice, nastavnice, Vučić prepisuje!](#)

Svetislav Basara
[Superhik protiv porodilja](#)

Vladimir Matković
[Skriveno pismo](#)

Snežana Čongradin
[Srpsko Kosovo od Miloševića do Vučića](#)

Sa sinoćnje prezentacije rešenja spomenika Svetom Savi u Kraljevu

Autor predloga i potencijalni autor samog spomenika je akademski vajar Ivan Marković, poreklom iz ovih krajeva koji ima veliko iskustvo sa sličnim projektima u zemlji i inostranstvu. Idejno rešenje spomenika je zasnovano na jedinom ikonografskom zapisu lika Svetog Save, urađenom za njegova života – fresci Svetog Save u crkvi Vaznesenja Gospodnjeg u manastiru Mileševa kod Prijepolja. Figura poštuje kanone izobražavanja likova i predstava u umetnosti pravoslavnog sveta i zasniva se na višegodišnjem proučavanju likovnog jezika pravoslavnog živopisa i umetnosti uopšte.

Čitav projekat je rezultat pregnuća nekoliko Kraljevčana i nastao je u želji za davanjem sopstvenog doprinosa obeležavanju predstojećih 800-godišnjica samostalnosti SPC i proglašenja srpske kraljevine, i podržalo ga je 23 kraljevačke kulturne, sportske i građanske ustanove i organizacije. Prilikom sinoćnje prezentacije nije bilo reče o drugoj, sličnoj, inicijativi koja je početkom leta ustalasala javnost u Kraljevu posebno onaj deo nje okupljen oko predloga za gradnju spomenika Svetom Savi. Reč je, o inicijativni sa nacionalnog nivoa, pokrenutoj još 2016

godine, kada je, Odbor za podizanje spomen-obeležja Stefanu Nemanji kojim predsedava Aleksandar Vučić, doneo odluku da se raspiše javni konkurs za podizanje spomenika Stefanu Nemanji. Marta 2018 javnost saznaje da je na konkursu za spomenik Stefanu Nemanji pobedio rusko-srpski tim na čelu sa skulptorom Aleksandrom Rukavišnikovim iz Moskve i arhitektom Petrom Arsićem iz Beograda ali i da se odustaje od njegove prvobitno zamišljene lokacije, sadašnjeg Trga kod železničke stanice u Beogradu , po kojoj je planirano kružno trasiranje drumskog saobraćaja i moguće istovetno trasiranje tramvaja da bi ovaj projekat mogao da se realizuje.

Gradskog veća grada Kraljeva 18.juna ove godine prihvata inicijativu Predsednik Aleksandra Vučića, od 1.juna ove godine, da se u Kraljevu, izgradi spomenik Stefanu Nemanjiću Prvovenčanom a istovremeno ne daje nikakav odgovor na inicijativu Udruženja „Slovensko društvo“ iz Kraljeva upućenu mu još u januaru. Ostaje nam dakle da sačekamo i vidimo hoće li, i koji od dva brata Nemanjića dobiti spomenik u Kraljevu?

» [kraljevo, nemanjici, spomenik](#) ↗ [Kraljevo](#)

☐ Notify me of follow-up comments by email.

☐ Notify me of new posts by email.

Vaš komentar*

* Sva polja su obavezna

Potvrdi

I'm not a robot

reCAPTCHA
Privacy - Terms

pošalji

Slanjem komentara slažete se sa [Pravilima korišćenja](#) ovog sajta.

This site uses Akismet to reduce spam. [Learn how your comment data is processed.](#)

Danas.rs | Dodaci | O nama | Marketing | Pretplata | Edicije
Copyright ©1995 - 2017, dnevni list Danas, Alekse Nenadovića
19-23, Beograd

PRATITE NAS:

 Facebook Twitter Instagram
 YouTube

23. decembar 2018.

Kraljevo

9°C

Tražite...

pretplata

izdavaštvo

specijalni dodaci

Danas

[NOVO](#) [Politika](#) [Dijalog](#) [Društvo](#) [Ekonomija](#) [Svet](#) [Sport](#) [Kultura](#) [Scena](#) [Život](#) [Auto](#) [IT](#) [Ljudi](#) [Beograd](#) [Čitaoci](#) [BBC](#)

Dodatak Nedelja

[Početna](#) » [Društvo](#) » Manje novca za aktivnosti u kulturi Grada Kraljeva

Društvo

Manje novca za aktivnosti u kulturi Grada Kraljeva

Kraljevo, bez sumnje, spada u gradove sa brojnim kulturnim institucijama i dinamičnim kulturnim životom.

0 | Piše: Z. Nikolić | 23. decembra 2018. 14.21

Foto: Z. Nikolić

Tome pored kulturnih institucija čiji je osnivač lokalna samouprava na svoj način, i u skladu sa svojim mogućnostima, doprinose i one organizacije civilnog društva koje okupljaju svoje članove oko pojedinih kulturnih

današnje kolumne

Borka Pavićević
Jeste upozorenje

Aleksej Kišjuhas
Politike građanima!

aktivnosti i projekata iz različitih umetnosti. Tu je i, nekoliko privrednih subjekata poput Multimedijalnog centra KVart i par ateljea likovnih i primenjenih umetnika koji dopunjavaju kulturnu ponudu grada na Ibru i dinamiku njegovog kulturnog života.

No u Kraljevu je, deceniju posle donošenja Zakona o kulturi koji je predvideo i druge modele kulturnih politika, i dalje dominantan, možemo to s pravom reći, državni model kulturne politike što se jasno uočava kroz dva primera. Prvi primer predstavlja distribucija javnih, budžetskih, sredstava opredeljenih za finansiranje kulture a drugi je nepostojanje Saveta za kulturu grada Kraljeva koji bi, u skladu sa zakonskim rešenjima trebalo da obezbedi veće participiranje zainteresovanih javnosti (građana) u kreiranju kulturne politike grada.

Za posledicu takvog model u kulturnoj politici grada imao i to da se smanjuju ionako skromna javna sredstva za kulturu, ne računajući, naravno, rast onog dela javnih prihoda koji se izdvaja za, inače skromne, plate zaposlenih u ustanovama kulture. Tako je za funkcionisanje lokalnih ustanova kulture u 2018. opredeljeno 194.416 dinara a za istu namenu u 2019. godini planirano je 204.670 dinara.

Budžetom grada Kraljeva za 2018. godinu za programsku aktivnost Razvoj kulture i informisanja opredeljeno je 236.525 dinara ili 6,8 odsto od ukupnog budžeta grada a predlog za 2019. godinu je 241.744 dinara ili 6,3 odsto od ukupnog budžeta grada .

Od tog iznosa u 2018. godini samo 26.106 dinara je opredeljeno za jačanje kulturne produkcije i umetničkog stvaralaštva, a za 2019. godinu planirano je čak 10.483 dinara manje, samo 15.623. Praksa i iskustva o distribuciji tih više nego skromnih sredstava za jačanje kulturne produkcije i umetničkog stvaralaštva je takva da se taj novac u većem obimu daje lokalnim ustanovama kulture za njihove projekte koji su deo njihovih redovnih godišnjih planova i programa aktivnosti a neznatan deo posluži za sufinansiranje organizacija civilnog društva koje okupljaju svoje članove oko pojedinih kulturnih aktivnosti i projekata iz različitih umetnosti.

Još manje sredstava ,samo 1.003.000 je opredeljeno, u 2018 , za veoma važne delatnosti jačanja sistema očuvanja i predstavljanje kulturno istorijskog nasleđa. Za ove aktivnosti u 2019 godini planirano je 1.451.000 dinara!

Iznos izdvojenih sredstava za bitnu aktivnost predstavljanja kulturno istorijskog nasleđa jasno pokazuje da su donosioci odluka u gradu Kraljevu daleko od shvatanja značaja kulturne baštine kao važnog resursa svake zajednice.

Tamo gde izostaje svest donosioca odluka na lokalnom nivou o značaju i važnosti kulturnog nasleđa kao strateškog resursa za inicijaciju brojnih društvenih i privrednih aktivnosti, teško je govoriti o napredku u bilo kom segmentu lokalne zajednice.

📌 [budzet, kultura](#) ↗ [Kraljevo](#)

☐ Notify me of follow-up comments by email.

☐ Notify me of new posts by email.

* Sva polja su obavezna

pošalji

Slanjem komentara slažete se sa [Pravilima korišćenja](#) ovog sajta.

This site uses Akismet to reduce spam. [Learn how your comment data is processed.](#)

Рашка има културна добра националног значаја

Општина Рашка има велики број , регистрованих , непокретних културних добара на својој територији. Та добра, на свој начин, сведоче о значајним донетима становништва, не само у области градитељства, већ и о културном, историјском и економском развоју у дугом временском периоду, од праисторије до данашњег доба. Сва та регистрована , непокретна културна добра, разврстана у одређене групе (Споменици, Спомен чесме и Спомен плоче, Археолошки локалитети, Стамбено-пословни објекти – варошке куће, Објекти индустријског наслеђа, Објекти народног градитељства и стара гробља, Немачки бункери поред железничке пруге) евидентирана су према подацима надлежног Завода за заштиту споменика културе Краљево.

Њихов списак, а реч је о више од стотину објеката, је саставни део документа Стратешка процена утицаја Просторног плана општине Рашка на животну средину. Наравно да нису сва та непокретна културна добра једнаког значаја нити су пак сва у истом стању заштите. Уосталом њихово разврставање па дакле и ниво припадајуће им заштите дефинисан је нормативним актима различитог ниво међу којима је свакако најважнији Закон о културним добрима из 2011 године као и низ других, подзаконских аката, међу којима су најважније различите Одлуке о утврђивању непокретних културних добара од изузетног и од великог значаја.

У централном регистру Републичког завода за заштиту споменика културе тренутно је, на територији Србије, уписано 2536 непокретних културних добара, од тога 2192 споменика културе, 77 просторно културно-историјских целина, 191 археолошких налазишта и 77 знаменитих места. Категорисаних непокретних културних добара има 782 од чега 200 од изузетног значаја а 582 од великог значаја. Међу непокретним културним добрима од изузетног значаја налази се 155 споменика културе, 11 просторно културно-историјских целина, 18 археолошких налазишта и 16 знаменитих места, а међу непокретним културним добрима од великог значаја 512 споменика културе, 28 просторно културно-историјских целина, 25 археолошких налазишта и 17 знаменитих места. Од категорисаних непокретних културних добара у Листу светске културне и природне баштине Унеска први је уписан споменички комплекс Стари Рас са Сопотанима 1979. године, затим манастир Студеница 1986, следе манастир Дечани 2004, манастири Грачаница и Пећка Патријаршија и црква Богородица Љевишка у Призрену 2006, као и археолошко налазиште Гамзиград / Ромулијана 2007.

На националном списку непокретни културних добара од изузетног значаја са територије општине Рашка налази се манстир Градац а на списку од 630 непокретних културних добара од великог значаја са територије општине Рашка налазе се манастири Стара и Нова Павлица , цркве Светог Николе у Шумнику и Баљевцу и манастир Кончулић. У Регистру територијално надлежног Завода за заштиу споменика културе из Краљева, под различитим видовима заштите, поред већ поменутих непокретних културних добара на националном нивоу налазе се још и: црква Свете Петке у Трнави, стара кућа у Градцу (кућа Радомира Вујанца), Курсулића кућа, средњовековни град Брвеник са црквом посвећеном Светом Николи, старо и ново купатило у Јошаничкој Бањи и археолошки локалитет Зајачак у Кремићима.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

Kv Новости

Текст је један од садржаја медијског пројекта „Долина краљева“ је градитељ нашег , европског , идентитета“ кога спроводе „КВ Новости-он лине“ а кога је подржало Министарство културе и информисања . Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „КВ Новости-он лине“ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.

Културна баштина је (не)искоришћени потенцијал општине Рашка

Богатство градитељског наслеђа општине Рашка

Рашка се, као уосталом и друге локалне самоуправе у Србији, налази на раскршћу пред изазовима и изборима како ускладити потребу за већим и ефикаснијим економским развојем који, свакако, подразумева и одговорно коришћење природних потенцијала и ресурса, са потребом њиховог одрживог коришћења. Одрживост примарно подразумева склад, меру између могућности које, на одређеној територији-пределу нуде природни и други потенцијали и потреба актуелне, одговорне, популације која, тренутно, настањује тај простор, за њеним економским напретком уз максимално уважавање чињенице да су природна добра и простори нешто што једнаким правом припада и долазећим генерацијама.

Нераскидиви сегмент природног наслеђа на одређеном простору чине и елементи културног наслеђа, материјална и нематеријална културна добра, настала умешношћу и радом предходних генерација које су, некада, пре нас садашњих, баштиниле одређени простор. Материјална и нематеријална културна добра пак чине битну карику, сегмент днк-а идентитета житеља који настањују одређене пределе-регије учвршћујући вековне везе предела и људи на њему. Отуда стална, некада подсвесна и несистематизована, људска понашања усмерена на какво такво очување културних добара тих „сегмената днк-а наших регионалних идентитета“. Отуда велики значај који та културна, материјална и нематеријална, добра имају не само за тумачење наше прошлости него и за правилно распознавање наговештаја наше будућности на одређеном простору. Тим је важније да, упркос тренутним, расположивим, материјалним могућностима једне заједнице, њене културне елите и њено привредно и политичко руководство непрестано указују на значај очувања непокретних културних добара не дозвољавајући да она буду заборављена и људским активностима девастирана, посебно не у трци за, тренутно значајним а дугорочно ефемерним, профитом! Уосталом одговорно и одрживо управљање једне генерације неким простором подразумева, између осталог, и одговорно понашање према непокретним културним добрима која, данас у савременом свету, знају бити итекако значајан замајац туристичких привредних активности и извор лепих прихода за локално становништво.

Отуда се потреба за перманентном едукацијом локалног становништва о природним и културним вредностима подручја, као и о условима за одрживо коришћење тих вредности, намеће као нешто што би требало да је обавезна активност одговорних управљача једном локалном заједницом. Наравно уз, перманентну, организовану стручну и материјалну подршку виших нивоа власти, читајте слободно државе као кровне заједнице на одређеној територији, како у спровођену едукације становништва кроз систем образовања тако и у заштити и очувању материјалних и нематеријалних културних добара.

Покушаћемо да, говорећи кроз медијске садржаје пројекта о тренутном статусу неких од непокретних културних добара на териториј општине Рашка, осветлимо понашање најодговорних у локалној заједници али и понашање житеља те , локалне, заједнице према нечему што их окружује, што спада у категорију непокретних културних добара, а чијег значења и значаја они, њима најближи, често нису довољно свесни.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

Kv Новости

Текст је један од садржаја медијског пројекта „Долина краљева“ је градителј нашег , европског , идентитета“ кога спроводе „КВ Новости-он лине“ а кога је подржало Министарство културе и информисања . Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „КВ Новости-он лине“ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.

Рашка је поносна на своју прошлост !

Вечерас је у Галерији Центра за културу „Градац“ из Рашке, отворена трећа изложба из циклуса „Упознај наш град: Рашка од праисторије до касног средњег века“ која је део богатог програма којим овај град, у понедељак 17. септембра, обележава свој Дан општине у знак сећања на дан када је 1845. године Кнез Александар Карађорђевић потписао указ о подизању вароши Рашке.

Владар који се борио за суверенитет Србије, препознао је, пре равно 173 године, важност формирања вароши на специфичном гео-стратешком положају и неопходност успостављања институција Кнежевине Србије на граничној линији са тадашњом Отоманском империјом.

Идеја о организовању низа изложби, обједињених пројектом под заједничким насловом Упознај наш град јавила се, 2015. године, након обележавања 170 година од оснивања варошице Рашке, поводом новоустановљеног празника Општине – 17. септембра. Идејни творац концепта и аутор пројекта је историчарка уметности, кустос Соња Милићевић.

Од 2016. године, под покровитељством Општине Рашка, Центар за културу „Градац“ годишње реализује по једну изложбу, са жељом да трајно сачува од заборавља све што је везано за прошлост (али и садашњост) Рашке: од изгледа улица, преко архитектуре, културних и уметничких споменика, знаменитости и уметничких збирки, заната и обичаја, до личности које су обележиле њену историју кроз разне

области људског деловања. До сада су реализоване две изложбе Улице (2016) и Архитектура Рашке (2017) које су се бавиле оснивањем града, његовом урбанизацијом и архитектуром.

Трећа у низу изложба, која има за циљ да презентује непокретна културна добра са територије општине Рашка, носи назив Рашка од праисторије до касног средњег века. Изложба је покушај да се пружи увид у најстарију прошлост Рашке, која се сагледава преко резултата археолошких истраживања: периоди праисторије, од неолита преко металних доба, до античке прошлости, када је римска држава на овим просторима организовала своју управу над ибарским аргентаријама, на коју ће се надовезати период ране византијске власти. У средњем веку, када је формирана српска држава, чије средњовековно име Рашка носи и чува у изворној форми, ова област се током XIII века нашла у средишту њене територије, између архиепископије у Жичи и престоног града Раса, уздижући своју економску моћ сребром Копаоника.

Отуда посебан део изложбе чини уметност средњег века, која започиње са споменицима раног хришћанства, као изванредним слојем културног наслеђа, а кулминацију има у споменицима XIII и XIV века, да би током турског периода, стваралаштво било сведено у локалне оквире, али ипак живо, на

Конципирана као преглед археолошких локалитета и сакралних споменика, уз симултано коришћење фотографија старијег и новијег датума, оригиналних и копија предмета, макета, докумената, других прикладних експоната и информативних панела, изложба треба да укаже на богату културну баштину Рашке и њене околине, од праисторије и антике, преко средњег века и периода Османске владавине, закључно са крајем 18. века, и да на једном месту, први пут, широј јавности представи истражену и чувану богату археолошку грађу, као и споменике културе са територије општине Рашка.

Изложбу је, у присуству бројних гостију и ауторског тима, отворио Дејан Котурновић, директор Центра за културу „Градац“ из Рашке.

Ауторке изложбе и текстова за потребе изложбе и каталога су археолошкиња/музејски саветник Татјана Михаиловић и историчарке уметности доц. др Бранка Гугољ и кустос Соња Милићевић.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

Kv Новости

Текст је један од садржаја медијског пројекта „Долина краљева“ је градитељ нашег, европског, идентитета“ кога спроводе „КВ Новости-он лине“ а кога је подржало Министарство културе и информисања. Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „КВ Новости-он лине“ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.

Општина Рашка подржала заштиту и промоцију културне баштине са више средстава

Општина Рашка спада у ону , малобројну , групу локалних самоуправа у Србији у којима је свест о значењу и значају културне баштине за промоцију и унапређење туристичке понуде присутна приликом конципирања планова и програма рада. Са својом богатом туристичком понудом Копаоник привлачи , из године у годину , све више посетилаца. Хотелијери и угоститељи са ове планине , уз несебичну помоћ општине Рашка, чине много тога да Копаоник буде привлачна туристичка дестинација и ван сезоне скијања. Зато је овде све више гостију и током лета пре свега.

Поред улагања у комуналну инфраструктуру на Копаонику као битног предуслова за успешно бављење туризмом општина Рашка , преко своје Туристичке организације и Центра за културу „Градац“, све успешније презентује и своје , надасве вредне, културно-историјске споменике креирајући на тај начин додатну вредност већ постојећој хотелијерској и угоститељској понуди Копаоника. Јер ,гости Копаоника сада , а посебно у летњој сезони ,

имају могућности да , за релативно кратко време и са незнатним додатним трошковима, виде и упознају се са лепотом и вредностима непоновљивих споменика културе од који су многи и међународна ,да не кажемо и светска атракција.

У свом Инфо центру на Копаонику Туристичка организација Рашке нуди промо материјале у којима је доста пажње и простора поклоњено управо презентацији лепота и садржаја „Долине краљева“. То су , пре свега, оближњи манастири Студеница и Градац, затим цркве Стара и Нова Павлица, манастир Кончул , археолошки локалитет „Небеске столице на самом Копаонику, Јошаничка Бања...

И управо због таквог схватања значаја културне баштине било да је она материјална или нематеријална Туристичка организација Рашке је , од самих почетака , уз већ поменути Центар за културу „Градац“ суорганизатор неколико културних манифестација које су , без сумње и велика додатна вредност туризму општине Рашка. То су пре свега „ Рашке духовне свечаности “ које су за четврт века свога постојања, својим програмима и садржајем, постале манифестација од националног значаја. Ту су и „ Дани краљице Јелене “ током које се афирмишу стари занати и игре из овог краја а у славу и сећање на краљицу Јелену Анжујску , ктиторку манастира Градац и супругу Стефана Уроша II Немањића, најмлађег сина Стефана Првовенчаног и Ане Дандоло

У Туристичкој организацији Рашке су нам рекли да је посебно важно што све више страних гостију походи Копаоник и његову околину и то не само због директне економске користи од њиховог боравка, него због чињенице да они , после упознавања са културно историјским споменицима на територији општине, у многоструко мењају своју перцепцију Србије формирану најчешће на медијским стереотипима креираним и пласираним у време бурног распада Југославије деведесетих година прошлог века.

Тако, ето, културна баштина општине Рашка вешто инкорпорирана и употпуњена атрактивним садржајима културних манифестација све више бива и својеврсни промотер нашег, дубоко европског, идентитета.

Да је свест о томе присутна код доносиоца одлука у овој локалној самоуправи говори и податак да је буџетом општине Рашка за промоцију туристичке понуде у коју, делом, спада и промоција културне баштине, за 2019 годину планирано 10.250.000 динара за разлику од 8.500.000 динара у 2018 години. Оно што мањка јесу, по обичају, финансијска средства која једна локална самоуправа попут Рашке може издвојити за активности адекватније заштите и презентације културне баштине. То се види из података да је, буџетом за 2019 годину за развој културе и информисања издвојено 57.569.254 динара што је за 1.459.746 динара мање него у овој, 2018, години иако је тако планирани буџет, за 2019, од 1.563.268.291 динара већи од прошлогодишњег за 183.154.091 динара. Но, добро је да, у условима смањења износа средстава за развој културе и информисања, повећан износ предвиђен за унапређења система очувања и презентације културно историског наслеђа са 1.300.000 динара у 2018 на 1.950.000 динара у 2019 години. Нема сумње да је тако увећаном буџету општине Рашка допринео и раст броја гостију који, као туристи, бораве, пре свега на Копаонику, као што нема сумње да томе, итекако, доприноси и адекватна презентација културне баштине и културни садржаји као својеврсне допуне основним елементима укупне туристичке понуде општине Рашка.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

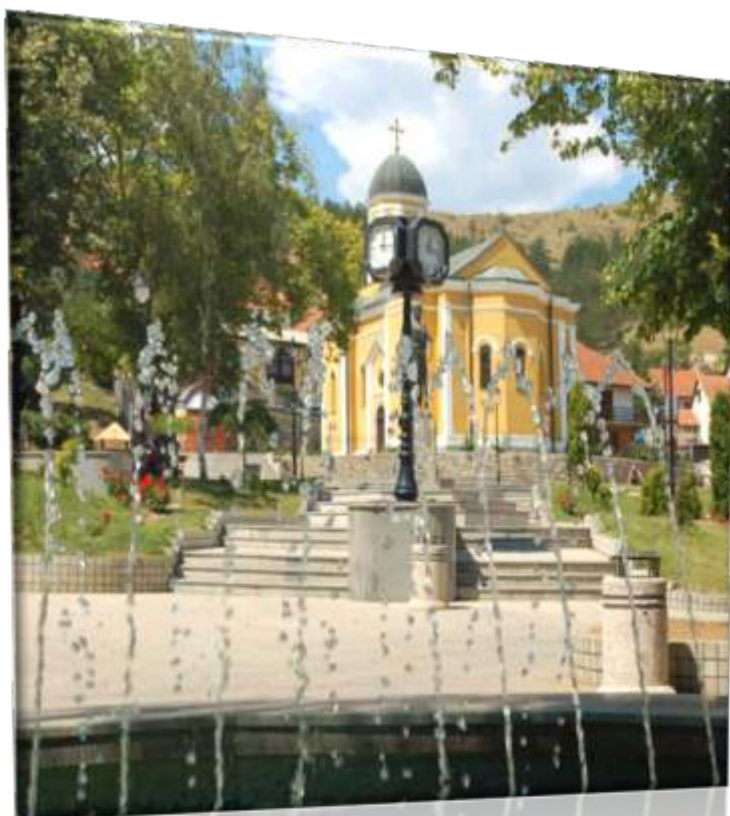
Кв Новости

Текст је један од садржаја медијског пројекта „Долина краљева“ је градитељ нашег, европског, идентитета“ кога спроводе „КВ Новости-он лине“ а кога је подржало Министарство културе и информисања. Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „КВ Новости-он лине“ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.

Богатство градитељског наслеђа општине Рашка

Рашка се, као уосталом и друге локалне самоуправе у Србији, налази на раскршћу пред изазовима и изборима како ускладити потребу за већим и ефикаснијим економским развојем који, свакако, подразумева и одговорно коришћење природних потенцијала и ресурса, са потребом њиховог одрживог коришћења. Одрживост примарно подразумева склад, меру између могућности које, на одређеној територији-пределу нуде природни и други потенцијали и потреба актуелне, одговорне, популације која, тренутно, настањује тај простор, за њеним економским напретком уз максимално уважавање чињенице да су

природна добра и простори нешто што једнаким правом припада и долазећим генерацијама.

Нераскидиви сегмент природног наслеђа на одређеном простору чине и елементи културног наслеђа, материјална и нематеријална културна добра, настала умешношћу и радом предходних генерација које су, некада, пре нас садашњих, баштиниле одређени простор. Материјална и нематеријална културна добра пак чине битну карику, сегмент днк-а идентитета житеља који настањују одређене пределе-регије учвршћујући вековне везе предела и људи на њему. Отуда стална, некада подсвесна и несистематизована, људска понашања усмерена на какво такво очување културних добара тих „сегмената днк-а наших регионалних идентитета“. Отуда велики значај који та културна, материјална и нематеријална, добра имају не само за тумачење наше прошлости него и за правилно распознавање наговештаја наше будућности на одређеном простору. Тим је важније да, упркос тренутним, расположивим, матери-

јалним могућностима једне заједнице, њене културне елите и њено привредно и политичко руководство непрестано указују на значај очувања непокретних културних добара не дозвољавајући да она буду заборављена и људским активностима девастирана, посебно не у трци за, тренутно значајним а дугорочно ефемерним, профитом! Уосталом одговорно и одрживо управљање једне генерације неким простором подразумева, између осталог, и одговорно понашање према непокретним културним добрима која, данас у савременом свету, знају бити итекако значајан замајац туристичких привредних активности и извор лепих прихода за локално становништво.

Отуда се потреба за перманентном едукацијом локалног становништва о природним и културним вредностима подручја, као и о условима за одрживо коришћење тих вредности, намеће као нешто што би требало да је обавезна активност одговорних управљача једном локалном заједницом. Наравно уз, перманентну, организовану стручну и материјалну подршку виших нивоа власти, читајте слободно државе као кровне заједнице на одређеној територији, како у спровођењу едукације становништва кроз систем образовања тако и у заштити и очувању материјалних и нематеријалних културних добара. Покушаћемо да, осветлимо понашање најодговорних у локалној заједници али и понашање житеља те, локалне, заједнице према нечему што их окружује, што спада у категорију непокретних културних добара, а чијег значења и значаја они, њима најближи, често нису довољно свесни.

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

Kv Новости

Текст је један од садржаја медијског пројекта „Долина краљева“ је градитељ нашег, европског, идентитета“ кога спроводе „КВ Новости-он лине“ а кога је подржало Министарство културе и информисања. Ставови изнети у тексту су искључива одговорност „КВ Новости-он лине“ и ни на који начин не представљају ставове и мишљења Министарства културе и информисања.

[Početna](#) » [Kultura](#) » Otvorena izložba „Raška od praistorije do kasnog srednjeg veka“

Kultura

Otvorena izložba „Raška od praistorije do kasnog srednjeg veka“

U Galeriji Narodnog muzeja Kraljeva otvorena je izložba „Raška od praistorije do kasnog srednjeg veka“ čiji su autori arheolog Tatjana Mihailović, muzejski savetnik Narodnog muzeja Kraljevo, istoričari umetnosti Branka Gugolj i Sonja Milićević, kustos Galerije Centra za kulturu „Gradac“.

0 | Piše: Z. Nikolić | 12. decembra 2018. 13.55

Foto: S. Vulović

današnje kolumne

Nema kolumni za danas.

Ova izložba deo je višegodišnjeg projekta Centra za kulturu „Gradac“ iz Raške pod nazivom „Upoznaj naš grad“. To je, treća u nizu izložbi u okviru ovog projekta, a ona i dve predhodne imaju za cilj da prezentuju najstarije nasleđe ovog prostora.

Pozdravljajući prisutne na otvaranju Tatjana Mihailović je, govoreći o samoj izložbi, rekla da ona obuhvata period praistorije, od neolita preko metalnih doba, do antičke prošlosti, kada je rimska država na ovim prostorima organizovala svoju upravu nad ibarskim rudnicima srebra. U srednjem veku, kada je formirana srpska država, čije srednjovekovno ime grad Raška nosi i čuva u izvornoj formi, ova oblast se tokom XIII veka našla u središtu njene teritorije, između arhiepiskopije u Žiči i prestoničkog grada Rasa, uzdižući svoju ekonomsku moć srebrom Kopaonika.

Izložba je realizovana uz podršku Narodnog muzeja Kraljevo, koji je nadležan za teritoriju Raške i iz čije Arheološke zbirke je izložen deo reprezentativnog materijala ove oblasti. Fotodokumentacijom izložbu je podržao i Zavod za zaštitu spomenika Kraljevo.

Izložba je povezana u antičkom delu sa izložbom „Ispričaću ti priču...“ Arheološkog muzeja Zadar, otvorenom u Narodnom muzeju Kraljeva u četvrtak 6. decembra, tako da publika ima priliku da vidi rekonstrukciju najbogatijeg groba sa nekropole Lanište u Korlaću kod Baljevca.

istorija, izložba, narodni muzej kraljeva ↗ Kraljevo

☐ Notify me of follow-up comments by email.

☐ Notify me of new posts by email.

* Sva polja su obavezna

pošalji

Slanjem komentara slažete se sa [Pravilima korišćenja](#) ovog sajta.

This site uses Akismet to reduce spam. [Learn how your comment data is processed.](#)